

Конгрес Українських Націоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави, багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.cun.org.ua 10 жовтня 2013 року № 41–42 (516–517)

ЗРОДИЛИСЬ МИ ВЕЛИКОЇ ГОДИНИ

Незнищенне прагнення свободи, невимовний біль по втраті Української держави – УНР об'єднали українців глибинним усвідомленням Франкового "Нам пора для України жить", а дух одвічної стихії покликав до збройної боротьби на два, ні, на три фронти. Сімдесят один рік тому постала Українська Повстанська Армія.

"Зродились ми великої години" – це про тих, хто створив Армію без держави, яка впродовж десяти років боролася проти військової потуги окупаційних режимів, про тих, хто став сатисфакцією української нації перед світом як символ її незламності в боротьбі за свободу, про тих, для кого честь, воля і гідність України важили набагато більше, ніж життя. Власне, вони пожертвують ним заради України. Їм ім'я – легіон...

Далеко не всіх можемо вшанувати поіменно, назвати так, як було охрещено в церкві. Приміром, сотник Спартан, він же Михайло Москалюк, повстанський лицар, знаний у Прикарпатті звитяжець. До пам'ятника героєві, як на прощу, ходять земляки на його ж таки батька подвір'я. Вклоняючись, моляться і за душі безіменних героїв, що впали на полі бою, згадують усіх, що стали волі на сторожі в найтривожніші українські часи. Вічна їм пам'ять. А слава про них не вмре, не поляже.

Читайте стор. 10–11

З НАГОДИ 71-ї РІЧНИЦІ УПА

Вітаємо із Днем Української Повстанської Армії! Дорогі друзі, побратими, однопартійці!

Головний Провід Конгресу Українських Націоналістів вітає Вас із Покровою Пресвятої Богородиці та 71-ю річницею створення Української Повстанської Армії!

У цей день українці вшановують своє лицарство, яке впродовж століть захищало рідну землю від загарбників, виборювало й відстоювало незалежність України. Сьогодні схиляємо в пошані голови перед славним українським козацтвом, яке заклало міцні традиції українського лицарського чину, та перед їхніми героїчними спадкоємцями з ОУН-УПА. Без їхньої мужності, жертовності й віри в свою святу справу Українська Держава залишилася б тільки мрією багатьох поколінь українців.

Нескореними називають цих легендарних повстанців, захоплюючись незламністю їхнього духу, що допомогла їм більше десяти років не складати зброї у важкій партизанській війні проти окупантів, а згодом – пройти крізь жахіття совєтських концтаборів, заслання, розлуку з Батьківщиною та сім'ями.

"Україна – понад усе!" – вони поставили це гасло наріжним каменем свого життя й надихнули на переможну боротьбу за самостійну Україну наступні покоління українців.

Тож вшануймо сьогодні пам'ять тих вояків, що відійшли у вічність, а живим ветеранам вклонімося за їхню мудрість, невтомність і самовіддану працю на українську справу. Зичимо Вам міцного здоров'я, оптимізму, довгих літ життя!

Слава Україні! Героям слава!

Степан Брацюнь,
Голова Конгресу Українських Націоналістів

"НАЦІЇ І ДЕРЖАВІ" – 10 РОКІВ!

Є ХЛІБ ДУХОВНИЙ, БУДЕ І НАСУЩНИЙ...

Минає десятиліття, як на Покрову вийшов перший номер газети "Нація і держава". День Покрови Пресвятої Богородиці – покровительки всієї України, українського війська… День вшанування героїв Української Повстанської Армії, тих, чиє життя було справжнім наслідуванням християнської жертовності в ім'я другі своя. Хто під проводом Степана Бандери, Ярослава Стецька, генерала Чупринки став єдиною у ХХ столітті силою, що постала одразу проти двох наймогутніших тоталітарних режимів і отримав моральну перемогу… У цей святий для кожного українця день народилася наша газета.

"Нація і держава" постала через півроку по смерті засновниці і першої голови Конгресу Українських Націоналістів Слави Стецько. У часи парламентської діяльності саме під такою назвою вона очолювала депутатську групу, що у Верховній Раді захищала інтереси нашого народу.

І цим духом побудови національної держави шляхом творення сучасного національного, політичного і громадянського організму від початку заряджене кожне слово газети, вибір тем, мета і стратегія. Адже слово, інформація для нас – це те, що запліднює діяльність і розвиток, нашу соборну здатність досягати великих цілей. Адже як є хліб духовний – буде і насущний.

Через свій друкований орган наша партія Конгрес Українських Націоналістів стверджує і розвиває ідеологію, передану нам через покоління революційної доби Миколи Міхновського, Євгена Коновальця, Степана Бандери, Романа Шухевича, Ярослава і Слави Стецько. Ми вважаємо за найважливіше завдання донести до сердець українців візію провідництва, що на наших очах починає здійснюватись: "*Прийшла доба націоналізму і принципу побудови світу на національних державах. Україна має нагоду стати одним із співархітекторів нового, вільного і справедливого, світового ладу.*" Цими словами завершила Слава Стецько І Збір Конгресу в липні 1993 року.

Закінчення на 2-й стор.

ВІЧНА СЛАВА ГЕРОЯМ

ДОРОГІ ПОБРАТИМИ – ВОЇНИ УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ, ДОРОГИЙ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДЕ!

Головна Булава Всеукраїнського Братства ОУН-УПА вітає Вас із 71-ю річницею створення УПА та святом Покрови.

14 жовтня, Покрова Пресвятої Богородиці – свято для всіх людей, а особливо для українців, бо це і день створення Української Повстанської Армії. "Радуйся, Радосте Наша, покрий нас від усякого зла чесним Твоїм омофором" – співається на Богослужбах. Україна впродовж століть мала багато ворогів. То й не дивно, що наш народ шукав такої опіки, проти якої не може встояти жодна людська сила. А тією помічницею був якраз Покров Пречистої Діви Марії. Тому цей празник завжди був і є для нашого українського народу днем великого вияву любові і вдячності для Пресвятої Богородиці, днем її прослави, звеличення її Покрова й заступництва. Вона молила Бога про спасіння світу і Своїм омофором покривала і осіняла наших братів і сестер – бійців ОУН-УПА в національно-визвольній боротьбі.

Просимо в Господа ласки і благодаті, аби любов запанувала в душах українців, аби запалити вогонь тепла в закам'янілих серцях. Святий Апостол Петро говорить: "Найперше майте щиру любов один до одного, бо любов покриває багато гріхів". (1 Петра 4:8)

Пом'янімо померлих героїв, вояків ОУН-УПА, які йшли на Голгофу боротьби, муки й смерть в ім'я Української Держави. Вони були мужніми, хоробрими, чесними, дисциплінованими і пильними. Борці за волю України не жаліли ні крові, ні життя і билися до останнього подиху.

Наше священне завдання – продовжити справу наших побратимів за повне визволення. У спільній молитві нині просимо прозріння, миру, єдності і злагоди для всього українського народу. Хай постане держава національної перемоги і справедливості! Цій меті присвятімо своє життя під Покровом Божої Матері. Глибокої віри нам, що Україна позбудеться мороку минулих лихоліть і чистим серцем подивиться на свою історію і на своє майбутнє.

Вічна слава героям, що за Україну віддали своє життя!

Слава Україні!

За Головну Булаву Всеукраїнського Братства ОУН-УПА
Богдан БОРОВИЧ, голова
Марія СОЛОДЧУК, секретар

ПОДВИЖНИКИ

ВІТАЄМО ЮВІЛЯРА

Напередодні Свята Покрови Пресвятої Богородиці, 13 жовтня 1928 року у селі Старе Село (над Дністром) Жидачівського району на Львівщині в родині старшини Січового Стрілецтва і Української Галицької Армії Василя Костельного і Олени Салій-Костельної народився син Дмитро. Цього року він разом із своєю родиною і друзями святкує свій поважний 85-річний ювілей.

Як син свідомих і активних українських патріотів у роки національно-визвольної боротьби 1940-х років разом з братом Йосипом Дмитро був у полі зору каральних органів. Брат Йосип – станичний Юнацтва ОУН і член боївки УПА був заарештований 1944 року. Дмитра неодноразово викликали і затримували органи НКВД. У грудні 1944 року при виконанні важливого доручення у лісі поламав обидві ноги. Весь 1945 рік лікувався, що врятувало його від арешту. 21 жовтня під час наймасовішої депортації він разом з матір'ю Оленою був висланий на вічне заслання в Сибір. Батько помер у липні 1944 року.

У сибірському місті Омську тяжко працював на шкідливих роботах на шинному заводі. Реабілітований у 1957 році. У вільний час підвищував свій загальноосвітній рівень, вчився у вечірній школі і технікумі до 1958 року. Повернувся до рідного села 1959 року, там застав повністю зруйноване родинне гніздо. У березні одружився. Зустрівся з проблемами прописки і працевлаштування. Запрягатись до колгоспного ярма Дмитро не хотів, тому був змушений разом з дружиною Ганною шукати нового місця. Чиновники сказали: "Їдь туди, звідки приїхав". Жаль було знову їхати в Сибір. Поїхав до м. Красноярськ, де будувався новий шинний завод. Там працював до 1963 року, поки знайшов обмін помешкання в Україні. Поміняв Красноярськ на Чернівці. Тут прописали, влаштувався на роботу і пропрацював на Чернівецькому гумовозуттєвому заводі 27 років до 1990 року. У Красноярську 1960 року народилась донечка Ольга, а в Чернівцях 1969 року -– донечка Любов. У 1989-90 роках Дмитро брав участь у відродженні УГКЦ, у 1991 році – Товариства політв'язнів і репресованих, був учасником Першого Збору ВУТПВіР у Києві. Від 1993року є членом Конгресу Українських Націоналістів і членом Братства ОУН-УПА. Від серпня 2003 року є головою Чернівецького міського Товариства політв'язнів і репресованих.

Нагороджений Почесними грамотами та цінними подарунками Чернівецької ОДА, обласної ради та міського голови. У 2005 році Указом Президента України нагороджений довічною Президентською стипендією та орденом "За заслуги" ІІІ-го ступеня.

Бажаємо ювілярові міцного здоров'я та щасливого довголіття. Слава Україні! Героям слава!

Крайова Управа Братства ОУН-УПА,
Рада Чернівецького ТПВіР,
Обласний Провід КУН.
Дружина Ганна, доньки Ольга і Любов
з чоловіками, внуки:
Мар'яна з чоловіком, Тарас з дружиною,
Дмитро, правнуки: Олесь і Матвій

ВІТАННЯ

МИ І НИНІ В РЯДАХ БОРЦІВ

Звернення до учасників визвольної боротьби і українського народу з нагоди 71-ї річниці створення Української Повстанської Армії

Дорогі подруги, друзі, шановні побратими по зброї, підпільники славної ОУН! 14 жовтня, на Святу Покрову, покровительку війська українського, будемо відзначати 71-у річницю створення УПА.

До цього свята приєднуються всі учасники визвольної боротьби, яких доля розкидала по чужих країнах, далеко від рідного краю. В цей святковий день на рідній землі ми всі є разом біля могил наших побратимів, провідників, які загинули на полі слави за нашу державу.

Ми більше маємо символічних могил, бо де справжні захоронення наших героїв, ще залишається таємницею, де більшовицькі сатрапи їх заховали від нашого народу – мало відомо.

Багато чи мало 71 рік від дня створення УПА? Для історії – небагато, але для колишніх вояків ОУН-УПА то є ціле покоління нових людей, які виросли після 1942 року.

На славному Прикарпатті проживає 700 учасників цієї славної боротьби. Тож вітаю Вас, подруги і друзі, з славною 71-ю річницею створення УПА! Бажаю Вам міцного здоров'я, наснаги і надалі брати участь у всіх заходах з увіковічненням пам'яті наших побратимів по зброї.

В нас не було демобілізації. Ми і нині в рядах борців по розбудові незалежної держави України. Ті, що загинули, зробили для нас все, що змогли. Вони віддали Україні своє життя. Віддаймо їм свою любов і пошану.

Слава всім, хто віддав життя за волю України!

Слава українській нації!

Слава Україні!

Фотій ВОЛОДИМИРСЬКИЙ,
голова Братства
ОУН-УПА Карпатського краю

НА ПУЛЬСІ

"НА ЧЕРВОНЕ СВІТЛО"

Повертаючи на Павлово Поле, маршрутка, в якій поверталася додому з церкви, різко загальмувала. На червоне світло дорогу з одного боку проспекту Леніна на інший переходила група людей у червоних кепках з емблемою КПУ із червоним транспарантом "Украине в Таможенном Союзе быть". Транспарант несли троє хлопців, за ними ще з десяток чоловіків середнього віку міцної статури. Це скоріш за все – медведчуківці, які "займаються спортом" на стадіонах і майданчиках військових закладів Харкова. Зелене світло для її вишколу дає обласна влада. М.Добкін, соратник і однодумець путінського кума, забезпечує російським запроданцям у "червоній столиці" комфортні умови. Але судячи з контингенту і його кількості, ряди охочих качати м'язи за рахунок Кремля рідшають. Бо за цим десятком "качків" йшла, порушуючи правила дорожнього руху, під групові сигнали обурених авто, колона – осіб з двісті – побитих життям пенсіонерів, яких звезли до Харкова, можливо, з передмість. На колишній площі Дзержинського, акурат за спиною пам'ятника вождеві пролетаріату, цих бабусь і дідусів чекали автобуси, що мали їх розвезти по домах. Притомно пояснити, для чого їх доставили у Харків, ніхто з демонстрантів, за словами журналістів, так і не зміг.

Увечері по місцевих каналах на перешкоди і відсутність демократії в країні скаржилась Алла Александровська, перший секретар Харківського обкому КПУ. Виявляється, провести "мутно-союзну" тусовку про референдум на стадіоні "Динамо" в останні хвилини заборонила ЦВК листом. Тому послухавши гнівні тиради харківської червоної партайгеноссе біля закритої на стадіон брами, демонстранти змушені були змінити маршрут ходи містом, бо вулиці, де вони планували пройти, було перекрито через молодіжний велопробіг на підтримку угоди з ЄС. На відміну від старшого покоління велосипедисти правил дорожнього руху не порушували. А комуністів історія так нічому і не навчила…

Ольга РІЗНИЧЕНКО

"НАЦІЇ І ДЕРЖАВІ" – 10 РОКІВ!

Є ХЛІБ ДУХОВНИЙ, БУДЕ І НАСУЩНИЙ...

Саме за цим принципом інформаційна політика газети спрямована на утвердження пріоритетів української України: духовних, інтелектуальних, світоглядних цінностей, що формують українську людину як соборну особистість з її ціннісними всеукраїнськими відчуттями, а також самодостатнє, конкурентоздатне, креативне національне середовище. Бо ж інтегруючись в глобалізований світ, ми не можемо залишатися тими, що їх назвав колись Шевченко "і ми не ми, і я не я", тобто нічим не відрізнятися від інших. Тому висвітлення різних аспектів нашої ідентичності, культури і мови є преференцією нашої газети.

Сьогодні в пресі доволі часто звучать заклики "забути задля миру історію і почати з чистого аркуша задля сучасного добробуту і особистого успіху як мети кожного". Мовляв, до чого Голодомор чи репресії, чи героїчна боротьба УПА, краще піклуватися про сьогодення і завтрашній день. Але цього якраз не можна допустити, бо це була б зрада наших героїв, подвижників, мільйонів невинно убієнних українців як ще один засіб розмивати, пригнічення нашої етнічної культури, мови, інформаційного простору, нашої іншості подвійним впливом сусідської імперії та світового глобалізму. Для газети аксіомою є переосмислений картезіанський вислів: "Я мислю, отже, я існую": "МИ ПАМ'ЯТАЄМО, ОТЖЕ МИ ІСНУЄМО".

"Нація і держава" гостро викриває антиукраїнські сили, які дискредитують наших героїв, замовчують геноцид нації, пишуть і приймають закони про регіональні мови, розпускають страшилки про федералізацію і розпад країни в разі приєднання до Євросоюзу. Вона критикує сучасну кадрову політику, яка характеризується дефіцитом моралі, національної гідності, критичної самооцінки і профіцитом українофобії, малограмотністю, кримінальним єством і непрофесіоналізмом.

Натомість газета формує у читачів усвідомлення моральної відповідальності за країну – навіть попри відсутність сьогодні у політикумі лідерів і авторитетів. Слідом за І.Франком ми прагнемо передати нашим читачам важливість відчуття себе українцями – не галицькими, не буковинськими, не донецькими, не харківськими, а українцями без регіональних кордонів, щоби кожен міг вболівати локальними болями країни і радіти її локальним успіхам.

Бо ж не згуртувавшись, даремно сподіватися на цивілізаційну самореалізацію, на рівноправну інтеграцію в міжнародні світові обшири, на рівні партнерські засади із сусідніми країнами, на досягнення європейських стандартів життя. Ми маємо створити мотивацію вільного розвитку для самих себе, щоб бути цікавими й іншим націям, збагачуючи їхню мозаїку культур.

Тому "Нація і держава" взяла за мету висвітлювати теми, пов'язані з вибором Україною ціннісної інноваційної моделі розвитку як ресурсу модернізації і реформування всіх сфер національно-державного життя. Нас цікавлять проекти високого духовно-інтелектуального рівня, навколо яких можна було б інтегрувати регіони і консолідувати націю, глобальні ідеї, думки, знання, месиджі відповідальної і креативної частини українського народу, незалежно від місця осілості. Бо ж саме у креативному поєднанні національних і цивілізаційних засад пролягає генеральна стратегічна лінія українського шляху в майбутнє.

І нарешті, згадуючи Шевченкове:

Все упованіє моє
На тебе, Мати, возлагаю.
Святая сило всіх святих,
Пренепорочная, благая!

підкреслюємо головну настанову газети, яка залишається незмінною: ніяка консолідація, згуртування нації, успішний розвиток національної держави неможливі без опертя на Божу любов, на злиття в душі кожного українця однієї великій любові до Бога і України. Пам'ятаймо, що з тої жертовної любові до своєї Батьківщини–України зродилася Українська Повстанська Армія, що стала живим оплотом, наявним символом і вогненним знаменом на майбутнє для прийдешніх поколінь. Для нас з вами…

Степан БРАЦЮНЬ,
засновник та шеф-редактор газети

Закінчення. Початок на 1-й стор.

Наші корпункти

Вінниця	Березовський В'ячеслав	(067) 258-55-71
Дніпродзержинськ	Чередниченко Олександр	(098) 242-54-87
Дніпропетровськ	Фурман Анатолій	(050) 695-83-48, (097) 243-71-72
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Ярмолінський Олег	(067) 702-63-37
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04597) 4-92-93
Київ	Шепетюк Юрій	(044) 278-63-89, 279-68-34
Кривий Ріг	Мельник Олександр	(096) 298-19-56
Луцьк	Хомич Іван	8-095-92-66-154
Львів	Динилиха Ігор	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Салтиченко Михайло	(067) 942-64-71
Одеса	Ролінський Володимир	(095) 678-76-73
Полтава	Паламарчук Дмитро	(050) 171-63-49
Рівне	Бідюк Юрій	(050) 435-34-34
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 54-64-07
Суми	Друзь Віктор	(096) 485-67-37
Тернопіль	Ткач Володимир	(098) 711-05-50
Ужгород	Сачко Олександр	(099) 053-48-69
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(097) 285-32-96
Хмельницький	Бенюк Ніна	(8096) 362-72-23
Черкаси	Савченко Максим	(067) 647-35-24
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

ШЕВЧЕНКОВА УКРАЇНА

"ЯК КОЗАКИ РОЗРИТУ МОГИЛУ ЗАСИПАЛИ"

До 170-роковин написання поезії

"Світе тихий, краю милий,
Моя Україно…"

Перечитавши багато літератури, я обрав ці слова, щоб вирізьбити їх на рамі картини "Тарас Бульба", подарованої мені батьком.

Певно, в житті просто так нічого не відбувається. Адже було це в 1974 році, коли я тільки потрапив до Березані і не знав (не звернув увагу, читаючи "Кобзаря"), що це вірш "Розрита могила", і написав його Тарас Григорович Шевченко 9 жовтня 1843 року в наших краях. Уже потім відвідав хату-музей, познайомився з хранителькою історії Галиною Лаврентієвною Рих. Вона й розповіла про місце, де та розрита могила, як, ще будучи малими дітьми, пасли корів і батько казали, щоб далі розритої могили не гнали, носили обід на поле в той край. Розповідали про це й сільські патріархи – Михайло Андрійович Снісар, Петро Кузьмович та Кіндрат Кузьмович Вітряки. Зараз дідів тих уже немає, але свідчення їх залишились (останній запис 04.11.2002 р.), щоби не мали сумнівів в тому, що Розрита могила – це та, що біля старого Полтавського шляху, як їхати з Березані на Яготин.

З'ясовується, тодішня влада теж була не зовсім байдужа до історії, бо й камінь великий був підвезений до Розритої могили, і відлита з металу пам'ятна дошка чекала свого часу в запасниках музею. Довелося мені її закріпити на камені біля Розритої могили. Так далі й не залишався осторонь музейних справ, а було їх чимало, бо одне приміщення зварилося (прорвало і залило гарячою водою центрального опалення). Потім будували друге (тріщало), спорудили новий пам'ятник Тарасові Шевченку, зроблений скульптором Мускою. Красива покрівля музею, щоправда, не зовсім така, як пропонував професор архітектури Чепелик, але решта експозиції відповідала далеко не провінційним стандартам. Стенд про Григорія Сковороду і його портрет на дерев'яній різьбленій дощці – ці матеріали з Лохвиці, де музей нашого знаменитого філософа-мандрівника, рушниця – ровесниця Шевченка з 1859 року, картина пам'ятника "Коліївщині", намальована П. Федоткіним з великої фотокартки скульптури Анатолія Фуженка, зробленої в 1968 році на конкурс до 200-х роковин козацького повстання, який так і не відбувся, бо "відлига" скінчилась.

З 1990-го (рік святкування 500-ліття козацтва і роковин Івана Сірка), після поїздки з товариством на Запоріжжя в село Капулівку до могили кошового, ми вже були згуртовані як Березанська сотня. Почалося відродження козацьких традицій – з поїздками пам'ятними місцями наших предків. Зрештою, основну увагу ми зосередили на Розритій могилі. В 1993 році зустрічали там похід "Дзвін", у якому брали участь представники з Польщі, країн Балтики, Англії, Росії, з усієї України. Тоді зупинили електричку з Києва, і гості висадились біля могили десантом. (Сподіваюсь, доживемо до того часу, коли буде, як колись, зупинка "Роз'їзд Ромашка" і буде там музей, кемпінг, вода, світло, дорога). Доглядали за Розритою могилою, вирубували чагарі, обкошували, пильнували за чистотою, хоча дошка пам'ятна на камені це вже третя – крали злодюги.

І задумались: ну чому ж ось уже стільки часу, як Україна начебто й незалежна, а все коїться так, як писав Т.Г.Шевченко: у нас вдома господарюють чужинці та перевертні, і " полатану сорочку" знімають з України (вже й красти немає чого), нищать мову, культуру, історію! Але ж втративши мову, народ позбувається підтримки рідної землі: під впливом чужинської ескалації руйнується енергетика цього краю.

А що таке кургани? Зверніть увагу – вони розкидані по всій Україні, це ті самі "точки", що акумулюють і передають споконвічну енергетику, куди цінність за цивілізаційні електрострум і газ. І ми повинні саме від них набиратися сили і наснаги, відчуття тяглості поколінь. Може, тому в нас так багато проблем, що земля наша пошрамована розритими могилами і засіяна непохованими по-людськи борцями за Україну, які загинули в різні часи й віки.

А наш курган розритий – велика "воронка", заросла деревами, чагарником, наполовину в лісосмузі.

От наш отаман Василь Середенко, який з 1991 року пройшов на козацькій чайці "Пресвята Покрова" всю Європу, запропонував засипати могилу, відновити курган. Спитали дозволу у Галини Лаврентіївни Рих. Отримали благословення.

Взимку 2007 року ми зробили "розвідку боєм" – вирубали чагарі й дерева на могилі. І ось пополудні 11 травня того ж таки 2007-го сходиться товариство з усієї України. Були козаки і козацькі дівчата з Трахтемирова (колишня столиця України), Києва, Букрина, Сум, Березані, Полтави, Переяслава-Хмельницького, Донецька, Яготина, Львова, Івано-Франківська, Запоріжжя, Черкас – всього протягом двох діб тут побувало майже 100 осіб.

За звичаєм, на могилі (в її центрі) вночі була велика ватра, було коло, була клятва, була тризна (братина з медом по колу) були пісні.

Зі сходом сонця вдарила козацька гармата, урочисто підняли український прапор. Інші хоругви, стяги, прапори – по боках. І – робота! Тяжка робота – візки, тачки, ноші, лопати, заступи, граблі, сокири, рукавиці, мозолі, водянки, поколоті пальці, спечені на сонці спини і плечі, водичка з Березані і Хмельовика, супець легенький на обід і кулешик, поламані тачки, лопати, проколоті шпичаками акації колеса. Були такі, що пропонували задіяти бульдозер, екскаватор, бо важко: ні, кажемо, хлопці-молодці, не вийде так – козаки насипали могили шапками, а ви хочете легким варіантом звичай порушити.

Робота кипіла до вечора. Старші козаки (діди) варили куліш.

Звісно, знімали й фотографували все це дійство, було й телебачення (5-канал). Потім молодь купалася в ставку, що біля переїзду на Яготинському шляху.

Відвідав цю історичну подію й знавець курганів та могил, історик, професор, академік Юрій Шилов. Після обіду сіли й послухали його цікаву розповідь про дослідження курганів і могил.

Символічно, що з різних країв принесли вузлики землі і висипали тут! Знаменно, що два дні крутило, лило навколо Березані, а на могилу дощ не впав – Бог дав зробити добру справу.

Залізниця сприйняла нас з розумінням – не злякавшись якихось надуманих "помаранчевих" терактів. Кожна електричка, кожен потяг сигналив і віз по Україні звістку про козацьку акцію. Довелося прикласти немало зусиль, щоб підняти пам'ятний знак (важка камінна брила з пам'ятною дошкою) і перемістити вище й далі від залізничної колії. Коли почали тягти камінь по схилу вгору, тріснув один із канатів, то одна березаночка миттєво подала нам буксирний автомобільний пасок і камінь без пригод опинився на місці.

Аж тоді, коли по дорозі додому оглянулися, до нас подиваних дійшло – яка ж зроблена велика робота!

Суть навіть не в тому, що за два дні руками насипано майже 300 кубометрів землі, а в тому, що місце стало видно звідусіль.

І дуже добре, що організували це все не адміністрації з міністрами і радниками, не партійні боси і меценати, не місцева влада, і не козацькі генерали, а прості козаки.

Роботи тут ще багато. Не один раз доведеться збиратися товариству, щоб досипати могилу, впорядкувати, зробити підходи. Але буде з часом стояти на могилі Козак Мамай. Справа розпочата. Тепер це місце відоме. Його видно з вікон потягів, що проїжджають мимо, стоїть вказівник біля переїзду на шляху Березань-Яготин. А там перші рядки вірша і номери телефонів музею і козаків березанських. Прогрейдерований під'їзд до Розритої могили. Тепер пам'ятний камінь стоїть на впорядкованому і огородженому гранітними блоками підвищенні. Відвідують це місце школярі, екскурсії, творчі люди, мисливці, залізничники, працівники полів.

Щоправда, трапляються "розумники", які кажуть, ще й пишуть: " А для чого ви засипали ? Я хотів би подивитися, яка вона була…". Дивитись не було на що, святе місце перетворили на звалище сміття. Та й де ти, обурений, був раніше, коли навіть не знав і не цікавився цим місцем?

Відомо, що поезія "Розрита могила" була заборонена і в царській Росії, і тривалий час у Радянському Союзі. З цих причин ніхто з дослідників життя і творчості Шевченка, знаючи, де, коли і що спонукало до написання цього твору, не завдавав собі клопоту шукати місце знищеного козацького кургану. І, либонь, ми й досі гадали та шукали б ліниво слід розритої могили, якби, це раз нагадую, не взялася за цю святу справу далекого 1968 року молода ще тоді вчителька історії Березанської школи №1 Галина Лаврентіївна Рих. Як нині бачимо, на свій страх і ризик, просвітлена якоюсь вищою метою, проста сільська вчителька спохопилася вчасно.

Хотілось би, звичайно, назвати поіменно кожного причетного до цієї святої справи. Але не вистачить газетних шпальт. Та й річ не в амбіціях і поширенні слави. Головне, він чи вона відчуває гордість у власній душі за свою насипану "шапку" у курган. А хто там ще не був і землю не носив – ласкаво просимо. Роботи вистачить…

"… *Тримайтеся, браття наші, плем'я за плем'я, рід за рід і бийтеся за себе на землі нашій, яка належить нам…!*" (Велесова книга)

Михайло НІКОЛЕНКО,
березанський сотник

ДО ЮВІЛЕЮ

200 КРОКІВ ДО ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Так називається проект, що нині реалізується в Бережанському краєзнавчому музеї (Тернопільська область) на відзначення 200-ліття від дня народження Тараса Григоровича. Його автор, старший науковий співробітник цього закладу Микола Проців, розповів, що мета його ідеї – "за двісті днів до величного ювілею розповідати про Кобзаря щодня".

Зазвичай, уточнює Микола Павлович, спрацьовує шаблонна схема: засідання оргкомітету, урочисте зібрання, концерт, публікації в мас-медіа… І все. Відбулося, то й слава Богу, забули до чергової червоної дати. А тоді все спочатку…

У Бережанах вирішили, що такі "почесті" недостойні національного Генія. Тому до відзначення нинішнього ювілею підійшли небуденно, цікаво і масштабно-творчо. Зокрема, буде відкрито експозицію афіш Шевченкових свят з фондів музею, філателістичні виставки "Останнім шляхом Кобзаря" Олександра Караневича та "Шевченко в монументальній скульптурі" Олега Поливки. Випуск пам'ятної поштової листівки "Розкажи світові про Тараса Шевченка", в основі якої зображено офіційний логотип 200-літнього ювілею, авторства Олега Щупляка, – захід, котрий узагалі привернув найширшу увагу в середовищі колекціонерів. Протягом Міжнародного тижня листа (7–13 жовтня) з Бережан на адресу українських – і не тільки – інституцій на всіх материках розійдуться пронумеровані поштівки з автографом автора логотипу. Першу, уточнює пан Проців, буде відправлено в село Моринці на Черкащині. Серед одержувачів – Національний музей Тараса Шевченка, Союз українок Австралії, бібліотека Конгресу США, Конгрес українців Канади, Українсько-бразильська центральна репрезентація, Російська академія мистецтв у Санкт-Петербурзі, меморіальний музей у Форт-Шевченко в Казахстані, українська антарктична експедиція "Академік Вернадський"… Останню картку буде адресовано в Шевченківський національний заповідник у Каневі.

Загальний наклад поштівки "Розкажи світові про Тараса Шевченка" – тисяча примірників. Частину номерних карток мають змогу одержати приватні колекціонери з багатьох міст України та закордоння. На звороті, до речі, короткий опис проекту українською та англійською мовами. Для оплати відправлення будуть використані поштові марки Шевченківської тематики – про це подбало Бережанське відділення зв'язку. Усі бажаючі зможуть придбати картку в музеї під час "Тижня листа": для того, щоб надіслати її рідним, друзям, знайомим у різні куточки світу, сповістивши тим самим про наближення ювілею Кобзаря. Крім того, зазначає Микола Павлович, це добрий, хоч і призабутий спосіб спілкування через пошту та нагадування про чудове місто Бережани.

Проект музею передбачає й інші заходи. Наприклад, видання історико-краєзнавчого дослідження "Тарас Шевченко в Бережанській гімназії", виставка "Шевченко в нашій хаті": разом з товариством "Адамівка" імені Володимира Савчака музейники розгорнуть у міському будинку "Просвіта" експозицію предметів Шевченківської тематики з кожної хати, з кожної родини, що мешкають на вулиці, котра названа на честь Пророка.

Тут, звичайно, перелічено не всі 200 кроків. Але найважливіше, що на ініціативу Бережанського краєзнавчого музею звернули увагу в Українських студіях Кембриджського університету. Там, до слова, планують запустити спеціальний веб-сайт до 200-ліття Тараса Григоровича, аби привернути світову громадськість до постаті Великого Українця. Основною функцією сайту буде надання швидкого доступу про заходи, пов'язані з відзначенням ювілею. Зрозуміло, що творчим бережанцям у цьому плані є чим похвалитися. Всі заплановані ними заходи неодмінно з'являться в інтерактивному календарі.

Мар'яна ГОРДІЙЧУК

Сторінка – за публікаціями "ГУ"

УКРАЇНСЬКІ ЛИЦАРІ

ПАМ'ЯТАЄМО ПОБРАТИМА

Він відійшов у засвіти тринадцять років тому. Згадуємо про нього – не лише з нагоди ювілейних дат. Пам'ятаємо завжди.

Мирослав Панчук належить до тих українських подвижників, які в різні епохи, в найпохмуріші часи залишалися ідеалістами і романтиками, ставили національну справу вище за власне життя, не кажучи вже про особистий добробут, посаду, вигоду. В цинічному світі їх сприймали за диваків, у шляхетному – за лицарів честі. Якщо ми прагнемо, щоб у нашому суспільстві домінували споконвічні українські цінності, то маємо пам'ятати тих, хто по-іншому й жити не міг, і розповідати про них людям, особливо молодим. Мирослав Панчук не вважав своє життя геройством чи подвигом, він просто не уявляв, що воно за тих обставин могло би бути іншим. Тобто не жертовним. Утім, і пишних слів він не любив. Тому, гадаю, йому припав би до душі спогад друга його юності Ярослава Дашкевича, який без пафосу і велемовності написав про Мірка – Мирослава Панчука в п'яті роковини його смерті.

Мирослав Панчук народився 13 березня 1927 року у Львові, в шляхетній українській родині колишнього вояка Української Галицької армії, який згодом став професором латини. Навчався в гімназії, далі – у Львівській політехніці та сільськогосподарському інституті. Схоже, пан Мирослав мав дар до опанування чужих мов, бо на час нашої співпраці в журналі "Свобода Народів" робив фахові переклади з німецької та англійської, знав польську, російську. Останньою принагідно оволодів у концтаборах ГУЛАГу.

Шістнадцятилітнім гімназистом, під час нацистської окупації, Мирослав вступив до Юнацтва ОУН. Боротьба за Самостійну Україну, як відомо, велася одразу на декількох фронтах. Тож після повернення червоних Панчук перебував на підпільній праці – зв'язковим УПА, відповідальним за пропагандивну роботу. Аж поки не опинився в лабетах НКВД. Вирок – десять років каторги – відбував у таборах Карлагу. Брав участь у Кенгірському повстанні. Кажуть, перебував там не на останніх ролях. У Кенгірі доволі структуризовано діяла ОУН, до чого пан Мирослав мав безпосереднє відношення.

В Україні, куди повернувся після ув'язнення, жилося несолодко. Зрозуміло, ні свої знання, ні мрії Мирослав Панчук реалізувати не міг. Підтримував стосунки з деким із гімназійних друзів, які були для нього тим інтелектуальним середовищем, що бодай трохи забезпечувало його духовні запити. Наприкінці 80-х років минулого століття, коли в повітрі забриніло свободою, М.Панчук – тепер уже майже легально – бореться за відновлення незалежної Української держави. Він – один із засновників і член Головного Проводу Конгресу Українських Націоналістів. Відповідальні пости займає друг "Побратим" в Організації Українських Націоналістів. Мирослав Панчук не сприймав галасливих і позірних політиків, як і їхній "декор" – гучні кличі і таврування супротивників. Натомість був прихильником "мозільної" праці в політиці, терпеливості – в роботі з людьми, толерантності – в ставленні до опонентів. Власне, він був інтелігентом, носієм високої моралі та духовності, водночас – людиною безкомпромісних вчинків і особистої відваги. Навіть уявити важко, як можуть поєднуватися такі притаманності в одній особистості. А в Панчукові вони органічно поєднувалися. І неодмінно залишали печать високого духу на людях, яким пощастило з ним спілкуватися. Нам пощастило! Бо завдяки долі, ми знаємо, якими насправді були лицарі України, ті, що стали волі на сторожі...

Марія БАЗЕЛЮК

МІРКО

Мені важко сказати, коли ми зустрілися вперше. І не просто зустрілися, а відчули якусь внутрішню симпатію. У кожному випадкові, в другій половині 1941 р. ми вже були добрими знайомими – у мене це був VI клас Першої академічної гімназії у Львові. Гімназія спершу була на давньому місці біля Політехнічного інституту (тепер там вона знову є), але скоро німці забрали будинок на шпиталь. Ми опинилися на вул. Волоській, 1, – невеликий будиночок біля Стрийського базару з мініатюрним подвір'ям для прогулянок під час перерви.

Мірко ходив рік нижче, але завжди шукав товариства старших хлопців. Тим більше, що різниця була формальною: він був рівно три місяці молодший від мене -народився 13 березня, але вже 1927 р., що рахувалося. Він горнувся до нас, бо ціла конспірація по лінії СУМ концентрувалася саме в нас, у VI класі. Усі ми знали Мір-кового батька, який викладав латинську мову. Був дуже м'яким і добрим, незважаючи на звання професора. Ми його любили й шанували як вояка Української галицької армії – моя мати, Олена Степанів, ставилася до нього як до товариша по зброї, у нас у класі була бібліотечка, яка складалася з книжок, які ми позносили – і Мірко часто заглядав до неї. На перерві він переважно був біля нас, старших, і був на рівних.

Гімназія (її звали гімназією П. Мечника) мандрувала далі. З Волоської вулиці її викинули також, і ми, вже як VIII клас, опинилися на Ринку, в будинку "Просвіти". Микола Панчук далі викладав латину. Мірко часто приходив до мене додому на вул. Піскову, 5а. Я заглядав до його темної хати, типового міщанського помешкання з перелому XIX–XX ст. Матура була воєнною, приспішеною, щоб забрати хлопців до війська. Та більшість пішла до лісу, кілька з них загинуло в Українській повстанській армії. Ті, що лишилися в місті, тинялися по місті, уникаючи німецьких облав. Був десь квітень 1944 р. – я побачив Мірка, трохи розгубленого, на вул. Курковій (вона вела від Театинської до Піскової). – Що робиш? – Піду, мабуть, до протиповітряної оборони в Німеччині.

Пройшло польське "пшедвйоснє" львівського АК, коли стріляли українців – бо вони були основними ворогами, а не німці. Мірко "перескочив" один рік і у серпні 1944 р. ми зустрілися в 4 середній школі (директором був Жук, якого незабаром забрали, бо був католицьким діячем) на іспиті зрілості. Потім у Мірка було навчання у вузах. Часто ми зустрічалися на розі Личаківської і Солодової, біля базарчику (вул. Солодова виходила на Піскову) або там же біля костелу св. Антонія – біля будинку парафії. Розмови були невеселі.

Зник я з львівського обрію у грудні 1949 р., в період терору після провокаційного вбивства Ярослава Галана. Тоді мені інкримінували не лише, що син своїх батьків – військових і громадських діячів, зберігання "ворожої" літератури та участь у легалізації підпільників при допомозі фальшивих документів нібито переселенців з Польщі (що було правдою). Мірка забрали в 1950 р. Ми були в різних спецтаборах. Один час відносно недалеко – в Східному Казахстані. До "долини смерті" у Спаську біля Караганди (9 табірне відділення Піщаного табору – колишня англійська мідна концесія та монастир для засланих монахів), де я був № СРР-120 (раніше И-Д-281), лише один раз дійшла вістка про Мірка. Коли після кривавого придушення Кенгірського повстання почали розкидати в'язнів по інших таборах, кілька з них потрапило до Спаська. Так я довідався про Мирослава, його участь у повстанні: Тоді він – це вже з його розповідей пізніше – близько зійшовся з Михайлом Сорокою, а після придушення повстання його кинули в Джезказган, на марганцеві руди. Згодом Мирослав виступав на тему табірних повстань на Першому організаційному великому зборі КУН у 1992 р.

Мирослав ПАНЧУК (крайній праворуч) у колі друзів

Повернулися з таборів до Львова 1956 р. Після Угорського повстання частину з нас виселили зі Львова, дехто (також я з майже 65-річною матір'ю) залишився. Мирослав на два роки опинився в Літині. Про нього доходили глухі чутки – він працював у якійсь майстерні чи на заводі. Після Літина Мирослав знову поринув у навчання. Ми бачилися рідко – бо про що було й говорити. Більше треба було думати – як далі?

Якось несподівано і не змовляючись ми зустрілися у 1959 р. в Литві, у Тракаї, оглядаючи руїни великокняжого замку на острові. І Мірко, і я приїхали до Литви, щоб зустрітися з приятелями часів ув'язнення.

Сколихнув 1991 р. Збори політв'язнів, з'їзди та зустрічі національно спрямованих організацій (Державна самостійність України, Українська національна асамблея), наради зі Славою Стецько. У наступному році 28–29 березня ми зустрілися в будинку Центральної Ради в Києві на Конференції українських націоналістів. Я говорив про перспективи націоналістичного руху, готував політичні резолюції конференції. (Все це опубліковано в збірці "Конференція українських націоналістів. Матеріали і документи". – К, 1992). Велике враження на нас справила не лише велика кількість присутніх – стояли в проходах, в кулуарах, але й програмна доповідь С. Стецько, революційна, з закликом не допускати до розвитку великого капіталу в Україні (про що в опублікованому тексті – з тактичних міркувань – виразно не говорилося). Мирослав виступав на Першому зборі Конгресу українських націоналістів з доповіддю про повстання політичних в'язнів у таборах, скромно замовчуючи свою роль у Кенгірі (його виступ надрукований у збірці "Матеріали першого збору КУН". – К, 1995).

Після багатьох років вимушеного безробіття мені доручили організувати Львівське відділення Археографічної комісії Академії наук (первісна назва, пізніше Інституту української археографії, тепер Інститут української археографії та джерелознавства Національної академії наук України). Місцем осідку став будинок Центрального державного історичного архіву України у Львові, в центрі міста на пл. Соборній, 3а (в наш час це приміщення здобуло фатальну славу через колосальні крадежі документів з історії та культури України, які відбулися в 2003–2005 рр.). Туди Мирослав заходив часто. З ляскотом та скреготом відчинялися середньовічні ковані двері до Societas S. Ап-пае, підходив Мірко і ми виходили надвір або в сіни, щоб обмінятися думками. Говорили відверто, прямо про організаційні та пропагандистські справи, часто іронічно, а навіть цинічно – бо не все складалося як слід. Тоді в Мирослава на обличчі з'являлася тонка скривлена усмішка, опущена вниз справа. Але такі були будні 90-х років.

Мешкав Мирослав на окраїні, на Пасіках, десь біля водокачки. Телефону вдома не було, тому при необхідності доводилося дзвонити до сусідів, щоб його викликали. Завжди підтягнений, часом сутулий, деколи похнюплений, глибоко задуманий. Постійно скромний, небагатослівний, ніколи не підкреслював, що займає керівне становище (а був він головою Етичної комісії Головного проводу КУН, членом Головного проводу).

70-річчя Мирослава ми відзначали в приміщенні КУН на вул. Нечуя-Левицького. Скромний стіл, невелика кількість гостей, усміхнений Мирослав. Слухав, спустивши очі, що говорили про нього. Для більшості він був друг "Побратим", для мене він залишався побратимом з гімназійних років.

У червні 2000 р., вже хворий, він зайшов до мене, щоб порадитися про свою подорож до Америки. Я трохи знав це середовище з особистих вражень. Мирослав був худий, але повний снаги. Ми обнялися і попрощалися. Вже назавжди. 23 вересня у Сомерсвіллі (Нью Джерсі, США) його не стало. Ще було прощання з домовиною 6 жовтня у Львові – прощання на вічність.

Ярослав ДАШКЕВИЧ

Публікується за виданням: Дашкевич Я. Мірко: До 5-річчя від дня відходу члена Головного проводу КУН Мирослава Панчука // Воля і Батьківщина. – Львів, 2005. – Ч. 3/4. -С. 21-22.

Співчуваємо Степанові Семенюку з приводу смерті його дружини

Конгрес Українських Націоналістів висловлює щирі співчуття багатолітньому членові ОУН, ветеранові УПА, нашому побратимові Степану Семенюку з приводу тяжкої втрати – смерті дружини Марії.

У цей сумний день схиляємо в жалобі голови разом із родиною та друзями покійної... Просимо Всевишнього, щоб оселив її душу там, де праведні спочивають.

Нехай земля їй буде м'якою, а пам'ять про неї вічною...

Від імені Головного Проводу та всього членства Конгресу Українських Націоналістів
Голова Конгресу Степан БРАЦЮНЬ

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

Здобудеш Українську Державу, або згинеш у боротьбі за неї

Декалог українського націоналіста

14 жовтня 2003
№ 1

e-mail: nacija@mail333.com

ЧАСОПИС КОНГРЕСУ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

ЙДЕМО СЛІДАМИ ЗАПОВІТУ

Олексій ІВЧЕНКО, голова Конгресу Українських Націоналістів, народний депутат України

Українці – велика нація. Маємо глибинне коріння на цій землі. Маємо багатющу землю в центрі Європи, є працьовитими і старанними. Маємо чудові звичаї і традиції, добру і гостинну вдачу... Ми гідні щасливого життя. Та не маємо долі. Вкрали її в нас.

Вчора нас грабували імперії – нині ж грабують ще й "свої". Грабують все – і матеріальні багатства, і духовні скарби. Свідомо знищується колиска духовності нашої нації – село. Занепадає економіка, мораль. Але найбільше – занепадає наш дух.

Так далі жити не можна... Кожен день чуємо ці нарікання і нарікаємо самі на владу, яка, чужа нам за духом і за походженням, осідлала не тільки Адміністрацію президента, Кабінет Міністрів, Верховну Раду, але й розсілася на управлінських кріслах всіх рівнів.

То що робити?

Слідувати заповітам наших геніїв, серед яких перший – Тарас Шевченко. "Єднайтеся, брати мої...", – заповідав він нам.

Навіщо нам єднатися ?

Для того, щоби вже наступного року обрати такого президента України, який дбатиме за свій народ. І такою людиною є Віктор Ющенко.

Навколо кого єднатися?

Навколо тих політичних сил, що сповідують національну ідею, що вірять у свій український народ, у його державотворчу місію. Однією з таких сил є наша партія – Конгрес Українських Націоналістів. Одна із засадних наших ідей – це опертя на сили власного народу. Щоб мобілізувати їх, ми починаємо видавати власну газету. Надіємось, що вона допоможе людям краще зорієнтуватися в житті, поєднає наші прагнення, помножить наші сили.

Ми щиро прагнемо цього. Наша ціль – побудова національної держави, людське щастя і воля. Впевнений, що доклавши зусиль, ми спільно дійдемо поставленої мети і нехай допоможе нам в цьому Пресвята Покрова.

(Скорочено)

(№ 1, 14 жовтня 2003 рік)

Зичу успіхів газеті Конгресу Українських Націоналістів "Нація і держава"! Впевнений, що вона гідно відстоюватиме інтереси українського народу, стоятиме на сторожі його чеснот. Це нелегка місія, але її треба сповняти чесно, професійно, а сьогодні, коли над майбутнім нашої нації і держави нависла загроза самого буття, ще й мужньо. Впевнений, що часопис будете завжди на висоті.

Щиро
Віктор Ющенко

(№ 1, 14 жовтня 2003 рік)

ПОКРИЙ, ПОКРОВО, УВЕСЬ НАШ НАРОД!

Сьогодні – Покрова Пресвятої Богородиці – одне з найшанованіших нашим народом свят.

Запорізькі козаки дуже шанували це свято. Ідучи в похід, вони обов'язково брали з собою ікону Божої Матері, яку вважали своєю заступницею. Церква Святої Покрови була головним храмом запорозьких козаків. Колись цього дня молодих козаків виряджали на Січ, на Покрову вони приймали військову присягу.

Свято Покрови стало й Днем утворення УПА, бійців якої ми сьогодні особливо здоровимо зі Святом і бажаємо їм міцного здоров'я, наснаги, щастя та многих і многих літ життя, віри в торжество історичної справедливості щодо визнання на державному рівні боротьби ОУН-УПА.

Ми сповнені вірою, що день 14 жовтня, згідно наших багатовікових традицій, стане професійним святом і нинішніх захисників Вітчизни. Сьогодні ми шлемо їм наші щирі вітання.

В день цього свята Церква служить акафіст Покрові Богоматері, в якому повторюються слова: "Радуйся, радосте наша, покрий нас від усякого зла чесним твоїм омофором".

Покрий, Пресвята Богородице, весь наш український народ, всю нашу Україну.

Конгрес Українських Націоналістів
(№ 1, 14 жовтня 2003 рік)

ДАМБІ БУДЕ АМБА

Досить нам Берестечок та Крут. Тузла, як імперський російський "мачіла" не відступить, має стати новим Конотопом. А те, що він не збирається відступати, а лише призупинив звершення своїх зазіхань на українську землю, видно з ультиматуму, який Москва виставила нашому прем'єр-міністру В.Януковичу: вивести українських прикордонників з острова та погодитись на те, що Тузла є спірною територією.

Рішучість українського народу відстояти свою незалежність і свою територіальну цілісність демонстрували минулої неділі сотні тисяч наших громадян на мітингах та пікетах, що проходили по всій країні.

(№ 3, 28 жовтня 2003 рік)

СФОРМОВАНО ПЕРШИЙ БАТАЛЬЙОН ДОБРОВОЛЬЦІВ НА ЗАХИСТ ТУЗЛИ

Націоналісти-бандерівці Придніпров'я оперативно відслідковують події в Керченській протоці.

Кубанським козакам, які забули, якого вони роду-племені, і не приховують намірів захопити український острів Тузла, робимо перестору. Запорізькі козаки, збудувавши Свято-Троїцький храм – козацьку святиню – у м. Новоселиця (нині Новомосковськ), перед Богом і нацією присягалися боронити українську землю. Ми, їх нащадки, сьогодні готові ділом підтвердити їх клятву.

Члени КУНу Дніпропетровщини готові сповнити Декалог українського націоналіста. Ми почали запис добровольців на захист України. Першим записався наш лідер Анатолій Коров'яковський. Записалися і всі члени Новомосковської міської та районної організацій Конгресу. Ми готові стати поруч з прикордонниками і дати гідну відсіч агресорам.

Голова Новомосковської МО Конгресу
Дмитро Будим.
Голова Новомосковської РО Конгресу
Іван Проценко.
23.10.03

(№ 3, 28 жовтня 2003 рік)

СЛАВНА ДОЧКА УКРАЇНИ

У пам'яті кожного народу свято зберігаються імена славетних пращурів, особливо, жінок, які звеличили себе подвижництвом в ім'я свого народу.

Серед них і героїчна Ярослава Стецько, залюблено звана в народі – Славою, навіть за похилого віку.

Родом з українського села, вона через свою діяльність націоналістичного спрямування змушена була залишити любу Батьківщину і значну частину свого життя перебувати за кордоном, змагаючись за долю України-Руси. Вона була поряд зі своїм чоловіком Ярославом Стецьком, широковідомим діячем, який очолював Організацію Українських Націоналістів. Це ж ними всіх нас лякали за радянського режиму, а дехто наполоханий і дотепер. Після того як не стало Ярослава Стецька, пані Слава очолила ОУН, створила Конгрес Українських Націоналістів і була його Головою до кінця життя.

Цю, вищою мірою відповідальну місію, вона пронесла гідно її благородно-гуманного призначення.

Повернувшись в Україну-Русь після розвалу так званого Союзу, пані Слава розгорнула діяльність Конгресу, була обрана депутатом вищого державного органу.

Пані Слава набула такого авторитету, що ніхто з так званих "опонентів" не наважувався їй суперечити. І, тим більше, влаштовувати обструкції. Навпаки, після її виступів депутати стоячи їй плескали, і чути було виголоси: "Слава Славі!"

Пані Слава була навіть, певною мірою, символом України-Руси. Висока, ставна, по-молодечому струнка, хоч їй було за 80, високоосвічена, мудра, врівноважена в ділових стосунках, вона одразу ж викликала повагу до себе і до ідеї, яку сповідувала все своє свідоме життя. Ця ідея – цілковита самостійність і незалежність України-Руси та гідне її місце у світі.

Володіючи вільно кількома мовами, пані Слава могла б достойно акредитувати нашу державу в Організації Об'єднаних Націй. При тому в особистих стосунках вона була милою, легкою, веселою і дотепною. А з виборцями надзвичайно уважною, чутливою і дієвою щодо їхніх прохань. Тому до неї зверталися по допомогу не лише її виборці.

Я мав за честь бути знайомим і спілкуватися з пані Славою. Не забуду повік наші з нею бесіди про долю України. Я був свідком того, як люди прагнули зустрітися з пані Славою. Навіть тоді, коли вона перебувала в тяжкому стані в лікарні. А коли вона, як кажуть в народі, була "при силі", то на прохання виборців побачитися з нею, порадитися, вона йшла до них за будь-якої погоди, навіть не будучи відповідно одягненою і взутою. Отак вона діставалася гірських полонин, йшла до людей снігами вище колін. Йшла, усвідомлюючи, що ризикує життям...

Щонайвища пошана до патріотичної діяльності пані Слави поширилася по всьому світу. І це сприяло утвердженню нашої державності. Отже, її життя і боротьба за відродження і утвердження нашої Батьківщини як держави має стати прикладом і наснагою для нас і наших нащадків. І ми зобов'язані увічнити пам'ять пані Слави – спорудити монументальні пам'ятники на могилі і на рідній Тернопільщині, відкрити музей Слави Стецько у Києві, який неодмінно має стати меморіалом.

Інформація про велику дочку України-Руси пані Славу Стецько повинна увійти до підручників з історії України-Руси. А ми маємо пишатися світовою славою пані Слави.

Олесь Силин

(№ 18, 18 травня, 2004 рік)

КОМАНДИР АРМІЇ ГЕРОЇВ

...Генерал Чупринка не мав жодної допомоги ні від кого: ані моральної, ані політичної, ані технічної. Власні сили – це було гасло й практика життя! Яким було життя Чупринки, такою і його смерть.

Отже, поза сумом над великою втратою треба не забувати, що ген. Чупринка – керівник непоборної воюючої України вчинив те, що ввійде в історію всього світу: ми не склали зброї навіть проти наймогутнішої потуги світу, ведемо війну безперервно в той час, коли весь світ боїться навіть морально нас підтримати. Ми горді, хоч смуток давить серце, що в нас був Чупринка, який зумів довгі роки командувати непереможною армією героїв у боротьбі проти двох найбільших потуг світу. Ми горді, що він вийшов із наших націоналістичних, ніколи не захитаних, лав.

Для нас і народу Чупринка не загинув. Його постать бачить кожен із нас перед собою, його дух витає завжди над нами. Як колись античні борці вірили, що з ворогом ще й духи полеглих б'ються на побойовищах, так віримо й ми, що народ лицарів і героїв, народ Байд і Богунів, народ Різунів і Перебийносів, народ крутян і героїв Базару, народ холодноярських повстанців, народ СУМ і СВУ, народ анонімних героїв ніколи не загине, що в усіх наших сучасних і грядучих боях буде нас вести до перемоги дух Чупринки.

Тарас Чупринка уродженець ЗУЗ, але його прибране ім'я наддніпрянського, подібного духом Чупринки показує, що цей львів'янин хотів бути продовжувачем того, хоч без порівняння меншого Чупринки, щоб символізувати нероздільну єдність всієї України. Своїми чинами ген. Чупринка хотів вславити ім'я також цього другого Чупринки; не своє власне ім'я, а імена анонімних героїв України, що в соборницькому відношенні знайшли себе під іменем Чупринки. Тому Тарас Чупринка – це рідне ім'я і постать цілій соборній Україні. Глибоку думку висловлено у строфі вірша: "Шухевич згинув в Білогорщі, щоб жив Чупринка у віках!" І Чупринка житиме в народній легенді, житиме в традиціях українського війська, в історії українських визвольних змагань.

Біль стискає наше серце, що його фізично нема, але не сміємо падати у відчай. Чупринка залишив наступників, армію героїв, як він їх сам назвав. Він залишив народ, навчив його боротися і не розпачати. Народ, що підтримував його дію, бо лише цьому найбільшому анонімному героєві – простому українському хліборобові й робітникові – завдячуємо всі ми, і сам Чупринка передусім, незламністю кадрів ОУН-УПА, як і тим, що й Командир армії героїв довгі роки міг стояти на передовому посту боротьби в Україні. Народ його захищав, любив, бо й він для народу жив, боровся й загинув за нього.

Чупринка загинув, але народ залишився; народ перевихований, народ в поході, що його він провадив!

І немає сили, що потрапила б спинити народ у поході до волі. Як лавина змітатиме він все, що стане йому на шляху. Ще будуть падати тисячі, сотні тисяч, а може й мільйони, але народу, що в поході, вже ніхто не спинить. Він йтиме нестримно до своєї мети, яку йому показували найкращі. Йтиме й проти всього світу, як буде треба. Як борці з УПА-ОУН не здаються і самі кінчають із собою, так довго не складе зброї український народ.

Не знаємо з нашої історії жодного факту, що українська армія капітулювала. Але знаємо Святослава Хороброго, що казав: "Не посоромимо землі руської, а ляжемо головами тут, бо мертві сорому не знають. Цю світлу традицію перейняв Чупринка. Так, мертві сорому не знають".

В Білогорщі стоятиме колись пам'ятник прославлення України. І "слава не поляже, а розкаже, хто ми, – чиїх батьків діти..." Тому вгору підіймімо серця, бо:

"Хто там сказав – нема Чупринки,
Хто похилив на щоглі стяг,
Коли ще пишуться сторінки
Його безприкладних звитяг.
Коли Москва фанфар не грає
Про перемогу над УПА,
То знай – на горло їй ступає
Грізна Чупринківська стопа!"

Ярослав Стецько
Мюнхен, 1951

(№ 8, 2 березня, 2004 рік)

ОСТАННІЙ КОМАНДИР УПА

Він – із того покоління, яке не нарікало на важке становище, а протиставило завойовникам та гнобителям свій рішучий опір. Це покоління ставило знак рівності між поняттями "життя" і "свобода".

Доля судила йому непросту дорогу, поклавши на плечі важку відповідальність за багатьох людей і за велику справу.

Доля дарувала йому довгий вік, аби багато зробив – і передав свій досвід молодшим.

Доля дала йому досить випробувань, аби ствердив себе і водночас оборонив свою землю у її змаганні за волю.

Народився 11 січня 1913 року в селянсько-робітничій родині. Крім Василя, у ній було ще семеро дітей. Двоє померли малими, а всі решта, як підросли, стали членами ОУН. Дух волі бродив землею, будив і кликав. І Василь, за прикладом старших, у 15 років, ще будучи гімназистом, вступив у члени Юнацтва ОУН.

Виділявся зібраністю, розумом – а це ті риси, що так необхідні провіднику. У 1941 р. Василь – голова організаційної референтури Проводу ОУН. А весною 1943 р. Василь Кук (псевдо – Леміш, Коваль, Юрко, Медвідь) очолив утворену тоді УПА – Південь.

З 1943 керував діяльністю ОУН на східноукраїнських землях, а після загибелі в лютому Провідника південно-західних українських земель Клима Савура Кук очолив роботу і там.

На пропозицію Голови Проводу ОУН Романа Шухевича обраний у 1947 р. його заступником, а коли 5 березня 1950-го Провідник трагічно загинув, Василь Кук став головою Проводу ОУН, Головним командиром УПА, Головою Генерального секретаріату УГВР.

До 1954 р. керував національно-визвольною боротьбою в Україні, творив армію і підпільну державу. Сімнадцять непростих років підпілля, коли ходиш по лезу бритви, коли найменша необережність дуже дорого коштує, – тож конспірація і ще раз конспірація, постійна загостреність уваги, а іноді стаєш невидимкою… Не лише свої, а й вороги вважали Василя Кука видатним конспіратором.

23 травня 1954 р. він відбув свій останній бій і потрапив до лабет НКВД. Його не розстріляли. НКВД вирішило використати Кука, а він – використати НКВД. Кук і в цьому нерівному бою переміг. І це засвідчила історія.

Влітку 1960 р. Василя Кука звільнили з ув'язнення. Це вже зовсім інший період життя, не менш складний і проблематичний від попереднього, де за кожним кроком постійно – пильне око КДБ…

Він зайнявся науковою роботою. Збирав матеріали в архівах і писав статті з історії української культури. Саме панові Василеві треба подякувати за повернення із забуття такого славного імені нашої культури, як Артем Ведель. Досліджував також життя і творчість О.Мишуги, М.Ділецького, І.Григоровича-Барського, С.Дехтярова-Дехтярівського, Г.Сковороди. Повертав українській культурі те, що в неї вкрала імперія.

Коли прийшла незалежність, пише праці, присвячені національно-визвольному рухові та окремим його постатям. А ще – активно виступає перед різними аудиторіями з лекціями, консультує істориків – зрештою, залишається так само борцем за утвердження української державності. Його діяльність у буремні роки боротьби – тема спогадів, над якими тепер працює. Пан Василь – чудовий оратор, легко володіє аудиторією. Не раз бачила його серед школярів, ліцеїстів, спостерігала, як впливає на них палке публіцистичне слово Василя Кука.

Пан Василь розуміє, що сьогодні, в мирний, здавалося б, час відстоювати інтереси Української держави значно складніше, бо фронту нема, ворожі сили діють під маскуванням і обманом затягують до себе людей. А ще – незнання багатьма того, що відбувається з державою і в державі. Тому – знання і ще раз знання. А щоб їх здобути – потрібна воля. Без сили волі, сили характеру нічого не досягнути. І ніколи не забувати: буде гідність кожної окремої людини – буде і гідність нації загалом. Там, де немає цієї гідності, там – раби. Треба повстати проти духовного рабства – кожному і всім. І почутися українцем, вільною, гордою людиною.

З відстані своїх 90 років пан Василь Кук бачить велику потугу свого народу і його пекучу потребу в чесних і сміливих лідерах. Нехай ростуть.

Ксеня Маньків

(№ 9, 9 грудня, 2003 рік)

ПОМАРАНЧЕВА РЕВОЛЮЦІЯ

21 листопада відбувся другий тур виборів Президента України. Перемогу здобув Віктор Ющенко. Це засвідчили соціологічні опитування і результати екзит-полів. Але влада сфальсифікувала результати виборів. Український народ, з волевиявленням якого не захотіли рахуватися керманичі з Банкової, вийшов на заклик опозиції на вулиці своїх міст та сіл. Уже 21 листопада вночі, як тільки стали відомі масштаби фальсифікацій, кияни з помаранчевими прапорами, стрічками, хустками, шарфами заполонили Майдан Незалежності та Хрещатик, скандуючи: "Наш Президент – Ющенко!", "Владу – народу!". Наступного дня до них приєдналися студенти київських вузів, сотні тисяч мешканців інших регіонів нашої Батьківщини.

Так почалася в Україні Помаранчева революція. Конгрес Українських Націоналістів, його лідери, редакція нашого часопису перебували в епіцентрі народного спротиву.

17 днів і ночей українці не сходили з Майдану Незалежності, блокували органи державної влади: адміністрацію Президента, Кабінет Міністрів, Верховну Раду, днювали й спали в наметах на Хрещатику та на Банковій, висловлювали свій протест на мітингах в усіх регіонах України і вимагали одного: правди. Вимагали молитвою, піснями, гаслами. Вимагали ветерани і молодь, робітники і селяни. Вимагала вся Україна. Вимагав увесь цивілізований світ.

І український народ переміг. Влада поступилася. Помаранчева революція не обагрилась жодною каплею крові. І слава Богу! Слава мудрому українському народові!

Про перебіг Помаранчевої революції наші кореспонденти розповідають в цьому фоторепортажі.

(№ 44–46, 23 листопада, 2004 рік)

(№ 16, 27 квітня 2004 рік)

(№ 44–46, 23 листопада 2004 рік)

АКЦЕНТИ

В ОДНОМУ ОКРЕМО ВЗЯТОМУ МІСТІ,

або Ще раз про те, що Шевельов не працював би в престижних західних університетах, якби співпрацював із нацистами в окупованому Харкові

Однією з найобговорюваніших в телепросторі подій став акт антиукраїнського вандалізму в Харкові, де кувалдами розбили меморіальну дошку на честь великого харків'янина, ученого зі світовим ім'ям Юрія Шевельова. Останнім часом багато підлості в нашій країні робиться під прапором "антифашизму". От тільки "антифашизм" цей дуже нагадує те явище, з яким ці "антифашисти" нібито борються. Крайній ступінь політичної нетерпимості, злісне заперечення інших поглядів, оскаженілість, нездатність до нормального діалогу й комплекс носіїв єдино можливої істини змушують пригадати їхніх нібито антиподів. В Україні згадана політична секта вирізняється ще однією особливістю: ненавистю до української мови, культури, історії й схильністю ототожнювати все власне українське з фашизмом. При цьому висловлювання сектантів дають підстави підозрювати їх у неуцтві, судячи з усього, про італійський фашизм і німецький націонал-соціалізм вони мають найтуманніші уявлення, використовуючи ці поняття виключно як політичну лайку, як ярлики для не симпатичних їм осіб і організацій. Самозваних "антифашистів" можна вважати знавцями предмету лише тією мірою, в якій радянську партійну номенклатуру можна було вважати знавцями марксизму. До речі, коли в одну звітну доповідь ЦК КПРС Л.І. Брежнєву молоді ерудовані, як тепер говорять, спічрайтери вписали цитати з Маркса, генсек розгубився й сказав: "Хлопці! Навіщо ви це вписали? Ну хто ж повірить, що Льонька Брежнєв читав Маркса?" Проте, незважаючи на більш ніж скромні пізнання, свербіж усіх судити і перевіряти на "фашизм", що охопив "антифашистів", непереборний.

ЗВИНУВАЧЕННЯ НА АДРЕСУ ШЕВЕЛЬОВА ЗРОБИЛИ Б ЧЕСТЬ СЛІДЧОМУ НКВС

От і щодо Юрія Шевельова назване угруповання взялося доводити "фашизм" видатного вченого. Причому, зір у цієї "інквізиції" напрочуд своєрідний, такий само вибірковий, як наше критиковане Європою "правосуддя". Коли кілька років тому в РФ з великими почестями відбувалося перепоховання російського філософа Івана Ільїна, котрий писав у емігрантській пресі хвалебні статті про німецького фюрера й антисемітські агітки, ніхто з "антифашистів", звісно, нічого не зауважив і ніяк не відреагував. Тим паче що протегував процес сам В. Путін разом з М.Міхалковим.

А тут "три багатирі", три досвідчені харківські "антифашисти" – Ройтман, Добкін і Кернес вовчою хваткою вчепилися в українського філолога, звинувачуючи у всіляких гріхах. Можна було б сказати, мовляв, ну гаразд, нехай ці пани побавляться, але біда в тому, що поступово поняття "антифашизм", зокрема й завдяки їхнім стараням, стане у нас синонімом поняття "українофобія" й повністю дискредитується, що було б украй небажано.

Харківська дикість з кувалдами обговорювалася на каналі ТВі, а потім дискусія перекочувала в "Шустер LIVE" на "Інтері".

Добкін і Кернес виправдовували те, що сталося, рішенням міської ради, щоправда, як з'ясувалося, ще 2011 року ініціатори встановлення меморіальної дошки отримали офіційний дозвіл. Вандалізм освячувався "антифашистами" суто радянською демагогією, нібито всі люди у нас мають бути вірні комуно-совєтському режиму, а ті, кому він не подобався й не подобається, "фашисти" й "зрадники", як Шевельов.

Щоправда, Геннадій Кернес виявився хитрішим за інших і почав інтенсивно звалювати те, що сталося, на "невідомих осіб", які потрапили в камери відеоспостереження й могли бути легко встановлені за мінімального бажання місцевої влади. Але вони досі залишаються "невідомими солдатами". Кернес всіляко доводив, що влада ні в чому не винна. А мені-от здається, що в цьому випадку вона винна в усьому. Хто ж, якщо не вона, викликав нездорові пристрасті в місті? Хто, якщо не вона, провокував "невідомих осіб" на "подвиги"? Хто, якщо не Михайло Добкін, публічно називав іноземного члена НАН України й лауреата Національної премії ім. Шевченка "фашистським мерзотником"? Те, що сталося в Харкові, можливе лише в атмосфері крайньої українофобії. Зрозуміло, прибічникам відродження совєтизму вельми неприємно читати оцінки Шевельова, наприклад, такі: "Безглузда війна двох диктаторів: Сталіна й Гітлера". Але це правда. Місто Харків було пов'язане в 20-х – на початку 30-х років минулого століття з українським національним відродженням, а ще раніше, на початку XIX століття саме Харківський університет був центром українського патріотизму й національних студій. Але сьогодні місто стараннями "антифашистів" зразка Добкіна – Кернеса застрягло в ментальності сталінізму, в покритій мохом совєтчині, що виступає демонстративним запереченням суверенної Української держави.

Звинувачення на адресу Шевельова, що стосуються періоду його життя в окупованому Харкові, зробили б честь слідчому НКВС. Так, як і мільйони інших людей, Шевельов був в окупації й намагався вижити, а отже, мав десь працювати й заробляти на хліб насущний. Лише "совкова" психологія здатна поставити це людині в провину, звинуватити в зраді без найменших підстав. Україну Юрій Шевельов ніколи не зрадив, залишаючись вірним їй до кінця свого життя. А бути вірним товаришеві Сталіну людина (якщо вона не Добкін і не Кернес) не зобов'язана. Ну, люблять ці два діячі СРСР до нестями, але чому й від решти вимагають подібних емоцій? Зрадити може лише свій, чужак не здатен на зраду за визначенням, а для радянського режиму Шевельов своїм не був, і ніжних добкінсько-кернесівських почуттів до нього не мав.

Особливо розчулила заява харківського керівного тандему, що меморіальну дошку Шевельова розбили "представники націоналістичних сил", щоб у всьому звинуватити владу. А коли в Харкові розбили меморіальну дошку Патріарха Йосипа Сліпого, це теж зробили "українські націоналісти"? Тут у тандему або вже клініка, або крайній ступінь презирства до публіки.

Дійство, яке давали в Шустера харківські начальники, справляло гнітюче враження. Ці панове виглядали з культурного погляду якимись варварами, навіть незважаючи на заяву Добкіна, що в нього вдома книжки є, він їх читає й свою бібліотеку може продемонструвати.

Що ж, доводиться ще раз констатувати, що вже 22 роки триває, не припиняючись ні на хвилину, війна між антиукраїнськими силами й Україною.

А щодо "гріхів" ученого, то ніколи б Шевельов не працював у престижних західних університетах, якби співробітничав з нацистами в окупованому Харкові. Примітно, що всупереч інсинуаціям Добкіна – Кернеса, Асоціація єврейських організацій України виступила на захист пам'яті й чесного імені Юрія Шевельова.

Харківські начальники полум'яно закликали нас до радянського патріотизму. Чи не тому, що для них самих абсолютно чужим є патріотизм український?

Поки ми в своїй країні не покінчимо зі сталінщиною, з тоталітарним минулим, ніяка Європа нас не врятує. Про яку Європу можна говорити з вулицею Постишева у Харкові? Кернес жорстко дискутував з екс-нардепом Філенком, називаючи його "хитрим лисом". Ой уже цей по-дитячому наївний і простодушний Геннадій Кернес, "жертва" підступного хитруна Філенка.

До антишевельовської історії підключився й комуніст Голуб. Цей галицький більшовик стверджував, що в період окупації Шевельов проживав у квартирі знищеної сім'ї. У тій важкі часи люди жили там, де була можливість. Вибирати часто не доводилося.

Савік Шустер єхидно запитав марксиста-ленінця Голуба: "Ви львів'янин? А хто у Львові вселявся у квартири вигнаних львів'ян?" Голуб з партійною принциповістю промовчав. Напевно, не знає. Комуніст добалакався до порівняння ученого-філолога Шевельова з нацистським медиком і офіцером СС доктором Менгеле, який ставив жахливі експерименти на людях. Краще б з Менгеле Голуб порівняв полковника медичної служби, члена ВКП(б) Майрановського, начальника секретної токсикологічної лабораторії НКВС – МДБ, який не поступався нацистському колезі в експериментаторстві над людьми. Зокрема, там виготовлялися особливі отрути, які випробовувалися на в'язнях радянських концтаборів. За допомогою цих отрут були, наприклад, знищені колишній нарком освіти УРСР Шумський і греко-католицький єпископ Закарпаття Теодор Ромжа. Деякі московські газети писали, що лабораторія діє досі.

Не комуністам звинувачувати будь-кого в чомусь. Вони уникнули відповідальності за найстрашніші злочини й досі не розкаялися. Але уникнули тимчасово, сподіватимемося. Ще не вечір. А щодо квартир і будинків, то в Таллінні, Ризі, Вільнюсі й Каунасі радянські офіцери, прокурори, партійні й комсомольські функціонери спокійно вселялися в квартири розстріляних і депортованих (радянською владою!) естонців, латишів і литовців, поляків і євреїв, в будинки людей, які тікали від радянських "визволителів". Адже Шустер не випадково поставив "квартирне" питання Голубу.

Екс-президент Латвії Вайра Віке-Фрейберга згадувала, як її сім'я тікала з Риги. Залишалося зовсім трохи до появи "визволителів", а її мати ретельно гладила завіски. На здивоване запитання дочки відповіла: "Нехай знають, що тут до них жили культурні люди".

А в Криму вся ця радянська публіка заселялася в будинки депортованих татар, греків, болгар, вірмен і німців. Але про це більшовик Голуб не розповість, він про Шевельова.

Голуб поскаржився, що він іще не керував Україною, але сподівається покерувати. Ну, якщо наш народ, передусім на південному сході, не порозумнішає, так і буде.

САНКЦІЇ ФІФА ЯК АНТИУКРАЇНСЬКА ПІДЛІСТЬ

Шустер повідомив неприємну звістку про каральні санкції ФІФА проти українських футбольних уболівальників, які нібито під час матчу зі збірною Сан-Маріно у Львові допустили якісь "расистські" й "нацистські" прояви. Дуже показово, що обвинувачі всіляко уникали конкретики, а коли все-таки сказали, в чому ж полягав "нацизм" і "расизм", то виявилося, що це червоно-чорний прапор Української повстанської армії, герб Львова й портрети лідерів національно-визвольної боротьби.

Я уважно дивився телетрансляцію зі Львова, але жодних нацистських вітань або емблематики не побачив. Рішення ФІФА про колективне покарання нашої країни – це звичайна антиукраїнська акція, пролобійована противниками України, що мають сильні позиції в цій міжнародній організації, яка нестримно політизується. Адже ми ще не забули, як 2012 року перед чемпіонатом Європи з футболу нас звинувачували в "расизмі". Усі звинувачення луснули, але бажання звинувачувати залишилося.

Звинувачення ФІФА голослівні й недобросовісні. Зрозуміло, що відомим державам і їхнім спецслужбам напередодні Вільнюського саміту треба за будь-яку ціну дискредитувати Україну.

Кілька років тому тодішній глава Росії Дмитро Медведєв публічно подякував органам Федеральної служби безпеки РФ (ФСБ) за недопущення вступу України до НАТО. Цікаво, в разі провалу підписання Україною асоціації з Європейським Союзом, якій російській спецслужбі дякуватиме Володимир Путін?

На екрані в студії Шустера з'явився Григорій Суркіс, член керівництва УЄФА, який закликав щось там пояснювати чиновникам з ФІФА. А чи треба? Чом би не подати на ФІФА до суду? І нехай би вони там доводили (якщо вже вирішили пограти в політику!), що боротьба українського народу за національну незалежність – це "нацизм".

Цікаво, а дозволила б собі ФІФА дискредитувати національно-визвольний рух хоча б однієї африканської країни? Авжеж, ні. Це одразу було б розцінено як "расизм". А чорних ображати не можна, для цього білі. І як ФІФА відреагувала б на портрети Сталіна?

Ми переживемо й цю не найбільшу антиукраїнську підлоту. Слід розуміти, що до Вільнюса можливі ще більші провокації: наприклад, підпали синагог, вбивства представників етнічних меншин, організація межетнічних і міжрелігійних зіткнень, після чого ведучий російського телеканалу "РТР" Дмитро Кисельов з перекошеним від постійної брехні ротом розповість про "жахи національної нетерпимості в Україні" на тлі, певна річ, повного благополуччя в РФ. Нам треба вистояти, оскільки надто багато поставлено на карту. Той же Кисельов, у черговий раз шельмуючи Україну, використав неологізм "мазепізм", чомусь порівнявши славетного гетьмана (як говорив наш народ: "Від Богдана до Івана не було гетьмана!") з Віктором Януковичем. Ну, в Російській імперії говорили "мазепинство"...

Як справедливо із цього приводу висловився в студії Шустера професор НаУКМА Володимир Панченко: "Ми завжди будемо для Москви мазепинцями, якщо хоч трохи захищатимемо свої національні інтереси". В.Янукович – найбільш проросійський за всі ці 22 роки український президент, але РФ потрібен такий, який би спав і пробуджувався, їв і пив, говорив і мовчав виключно за свистком з Москви. А якщо не хоче, отже, "мазепіст", як "витончено" висловився кремлівський пропагандист і щасливий власник маєтку в українському Криму Дмитро Кисельов.

Ігор ЛОСЄВ

"День", №179–180, 2013 рік

Довідка від "НіД".

У 1915 році Юрій Шевельов з мамою отримали помешкання за адресою вул.Сумська 17/19 пом.46 у будинку "Саламандра". Їхнє помешкання складали п'ять покоїв, комірчина для прислуги та кухня. З утвердженням червоного режиму в Харкові їм віддали для життя закамарок для челяді. У цих "апартаментах" (8 квадратних метрів) майбутній професор Колумбійського університету і почесний доктор Альбертського, лауреат усіх можливих премій Юрій Володимирович Шевельов (1908–2002) писав свої перші наукові роботи, зокрема дисертацію. Звідси він виїхав в еміграцію і ні в якій "квартирі знищеної єврейської сім'ї", як твердить Добкін, ніколи не жив.

ЗРОДИЛИСЬ МИ ВЕЛИКОЇ ГОДИНИ

СОТЕННИЙ СПАРТАН

Поема

Дмитро ПАВЛИЧКО

I
Рік сорок п'ятий. Квітень. Ніч студена.
В повітрі грають снігу веретена.
Рій Сорокатого спить на землі –
Одні Дмитри, Петри та Василі.

Дванадцять. Зі Стопчатова й Ключева.
Вже в них нема імен. Вони – дерева.
Черешня, Вишня, Груша, Берест, Клен,
Та з іменем є серед них оден –

То Дорошенко. Прибране наймення,
Народжене з дитячого натхнення,
З книжок моїх прочитане ім'я –
То я, трудне стопчатівське хлоп'я.

То я лежу там з друзями на хвої,
В розташуванні сотні бойової,
Дивлюсь на небо, знаю, де ми є,
Але не знаю, де життя моє.

Мені шістнадцять. Мати моя, мати
Мене спиняла, не пускала з хати,
Та я пішов, я рвався в темну ніч,
Хоч добре знав, що смерті йду навстріч.

Мойого брата німці розстріляли,
І моє серце, від плачу охляле,
Кричало: "Йди! Прийшла твоя пора,
Знайди убивць, помстися за Петра".

А мої друзі, хлопці з-під Ратунди,
Одягнені у светри й старі бунди,
Ровесники мої – Заячуки,
Долішняки і Волошенюки.

Тепер лежу я в мазепинці брата
На смеречині, що недавно стята,
А поруч – зброя, та моя душа
Її боїться, бо вона чужа.

Ця десятизарядка, ця потвора,
Ударила мене в плече. Ми вчора
Стріляти вчилися. Плече болить,
А смеречиння коле й шелестить.

Наш ройовий, псевдонім Сорокатий,
Юнак насмішкуватий, збиткуватий,
Щоб доля нас не гнобила тяжка,
Читає нам Юрка Шкрумеляка

І вірші пише він собі на подив
Про те, як чорт до Сталіна приходив,
Як вождь свого товариша зустрів,
Шляк його трафив там і він згорів.

Був Сорокатий з Іспаса, з родини
Гоянюків. Мав усмішку дитини,
І вірші я свої читав йому,
Ступаючи за ним в кромішну тьму.

Йдем гусачком. Московські поторочі
Чекають нас у засідках щоночі,
Та в наших віршах щось таке було,
Що нас вело й від смерті берегло.

Рій Сорокатого… Клітина сотні,
Гудуть над нами літаки мерзотні,
Шукають ватри в лісі! Ватра – смерть,
Нас гріє тільки сонце й неба твердь.

Ми – на горі, і понад нами – гори,
Ліси блакитні, море неозоре,
А під горою нашою внизу
Ми бачим Пруту болісну сльозу

А там, за Прутом, рівнина розлога,
В Карпати з Коломийщини дорога,
І видно нам, як глянути згори, –
Іванівців і Саджавки двори.

Туди вночі, немов на попас коні,
Ми йдем; їмо до крихти хліб з долоні,
В тяжкі торби складаємо харчі,
І матерів молитви та плачі:

"Та ви ще діти, хлопці, ви ще діти,
Вертайтеся додому, пощадіте
Своїх батьків, замерзлих од жалю,
Що вас дали на вбивство москалю!"

А ми радіємо, бо ми – герої,
Що не ковтали ще землі сирої,
Співаючи, відходим на зорі
В колючі жерепові чагарі.

А там, де ми були, хати скорботні,
Не видно вже Спартанової сотні,
Стоять віконні рами, як хрести,
А сонце йде з обличчям сироти.

Плачі й плачі, як поховань трембіти,
Та ми вже, мабуть, воїни, не діти;
Вертаємося в свій військовий стан,
Щасливі, – нас відвідає Спартан.

Приходить він. Його обличчя юне,
У голосі – бентежні, кличні струни,
Нема наказу. Всі слова – живі,
Дух людськості й снаги в його єстві.

На лівім оці з чорного муару
Пов'язка – знак ворожого удару,
Колись, ще отроком сотенний наш
В атаку йшов і бився врукопаш.

Мельдує Сорокатий: "Ми стрільбою
Займаємось, готуємось до бою!"
Спартан розвеселився: "Кроком руш!"
І ми за ним помчали в темну глуш.

А звідтіля виходим на узлісся,
Де білий дим з осель над нами нісся,
А ми, немов до бою, залягли
За давніх шанців горбики й вали.

А сотник наш: "В селі, що перед нами,
Поляки є. Зустріньмося з панами.
Боївка їхня скоро буде йти,
Жовнірів там не більше десяти.

Я дам команду. Будьте наготові,
Та не стріляйте в них, не треба крові!
Вони з переляку впадуть, а ви
Не дайте їм підняти голови".

Поляки справді впали на коліна,
З плеча не встигли зняти карабіна;
Сотенний крикнув: "Хто там командир?
Підходь, не бійся, кинь додолу гвир!"

Підходить поляк зблідлий. То – хлопчина.
Ровесник наш, тремтить, немов тростина,
То – з карабіном злякане дитя –
Оце навчання нам на все життя.

Сотенний руку подає малому,
Та голос в нього твердне від надлому:
"Це що таке? Я вам казав тогідь –
За Польщу в Польщу помирати йдіть!

Оця земля – не ваша, паненятка,
Вас порубає тут кривава ятка;
Я вас питаю, чом думки й стволи
Ви проти України підняли?

Я вас останній раз попереджаю!
Вертайтеся домів, до свого краю,
А ні, то згиньте, недоростки злі,
Як окупанти на чужій землі!

І Польща не згадає вас, пропащі,
Постріляні в чужій, карпатській хащі.
Де ви не за вітчизну полягли –
Не білі, а червоні вже орли!"
Ми повернулись до свого намету,
І схожими були на ту трепету,
Що листям грає в тихій тишині –
Тремтіли ми, побувши на війні.

І снились нам ті голови дитячі,
Що їх не зачепили кулі зрячі,
Ті польські діти, загнані в капкан,
Що їх любити Польщу вчив Спартан.

II
Я став кущем. Крізь ніч непощадиму,
На клубовинні полум'я і диму
Будівлю бачу в небі. То – тюрма.
Стоїть, стоїть і падає. Нема.

То давня печеніжинська в'язниця
Із неба, наче пажерлива птиця –
Кривавий дзьоб і кігті у крові –
Паде й кричить, здихаючи в рові.

А я – коло дороги – на сторожі;
Я маю чути голоси ворожі,
Знак дати – йдуть пайдьошники, чи ні, –
Червоні дві ракети при мені.

Терновий кущ, то не копиця сіна,
Там я лежу побіля карабіна,
Там я вживаюсь в радісний вогонь,
У теплу кров, що б'є з моїх долонь.

Мене гілки обсотують коряві,
Тремчу, дивлюсь на бачене в уяві,
А та тюрма не падає, стоїть,
Її я бачу крізь колючу віть.

Там три чоти із трьох сторін, як духи,
Підходять до смердючої сивухи,
Що нею дихає НКВД;
Спартан іде, і сотню він веде.

Ах, та тюрма ще Довбуша ловила,
Над горами ширяла чорнокрила,
Ненатливих чужих орлів сестра,
Ласунка крові нашої стара.

В тім кримінолі славні окупанти
Для вішателів збудували банти,
Тут в сорок першім році за півдня
Сто душ замордувала москальня.

Як заревли німецькі мотоцикли,
Чекісти від переляку поникли,
Не рушили вітчизну берегти –
Вбивати в'язнів кинулись кати.

За сорочки вишивані, за взори
Вогнисто-жовті, за Тараса твори –
На смерть! Бракує куль, та є штики
Є дріт і лють кривавої руки.

Колючий дріт – на зап'ястя дівочі,
Штики – в серця, у чола, вуха й очі…
Спартан іде. Він пам'ятає все.
За ним підвода стоси мін везе.

Ґранати розчиняють брами й двері,
Встають енкаведисти з-за вечері,
Пощади просять, в ноги поповзли,
Звиваються, як плази, в три вузли.

Виходять в'язні з камер, а чекісти
Заходять в камери, нема де сісти –
Дивуються. А хлопці динаміт
Складають у фундаменти взаміт.

Спартан наказує замкнути кліті,
Щоб вибухи, згубилися в зеніті
Облудні визволителі, як прах,
Як мор, щоб зникли й щезли на вітрах.

Спартан знаходить друзів. Кров і рани.
Старанне катування. Страх старанне.
Обдерті кості, випалений зір,
Як же їх взяти й винести надвір?

Це ж воїни були ті, найдорожчі!
Кому віддати чудотворні мощі
Святих, що не зламалися й на мить,
Де Бог, що їх повинен воскресить?

А я з куща виходжу, повен грому,
І віддаю ракети ройовому,
І сам не знаю, я живу, чи ні,
Чи та тюрма приснилася мені?
Я в терені лежав до ранку зночі,
За серце він ловив мене й за очі,
Обидва ми горіли мовчкома,
Десь поруч з нами плакала сурма.

Я чув її на Йвана, на Купала,
Вона в моїм селі тужливо грала
На фестині, над Лючкою, давно,
Де плесо відкривалось, як вікно.

Тоді до нас на гуляння велике
Прибули з Печеніжина музики,
В байбараках із білого сукна
І грали нам з полудня дотемна.

Стопчатів вийшов з церкви і з читальні,
І стихли вмент мелодії печальні,
В громи перетворилися псалми,
І "Ще не вмерла" заспівали ми.

Часи воскресні і часи залізні
На мене впали із тієї пісні,
І щоб не вмерти, взяв я в руки кріс
І плоттю в терен вогнетворчий вріс

Мені з'являються в калюжах крові
Ті хлопці печеніжинські мурові,
В тюрмі постріляні, а та сурма
Мені співає, що мене нема.

І я ридаю Спартану на руки
Від незбагненної тужби й розпуки,
І від сурми тієї, що мене
Немов жало свободи, в серце тне.

Спартан сказав: "Я знаю, що з тобою
Ти переможного жадаєш бою,
І сорому тебе з'їдає щем,
Що ти на полі битви був кущем.

Ти в Україні, з горя задубілій,
За ніч спалити прагнеш сто Бастілій,
Збудити за одну повстанську ніч
Усі вогні невольницьких сторіч.

А так не буде й так не може бути,
Ти мусиш тричі пережити Крути,
І вийти тричі зі свого куща,
Як Господом запалена свіча!"

III
Глуха опівніч, наче церква тиха,
Весняний легіт нам в обличчя диха,
Йдемо в село сотенного УПА,
Землі не доторкається стопа.

Іванівці. Темнотна ніч зрадлива.
Прут чує нас і затихає з дива –
Наляканий. А зброя – наголо –
Іде в живе, та не чутне село.

Не сплять нової влади посіпаки,
Дрижать вночі. Де ж ділися собаки?
Станичний постарався – хитрий птах:
Псите тої ночі спали по хатах.

Приймає нас учителька убога.
Ходяча потихоня й осторога.
Вона присіла з нами до стола.
По дві хлібини кожному дала.

Останні два хліби внесла з комори,
І каже: "Хлопці, заховайтесь в гори,
Бо вже стоять в сусідньому селі
У мазепинках п'яні москалі.

Нам ворога цього не подолати,
У нього танки, літаки, гармати,
А ми, як жебраки-побідаші:
В руках рушниці, але смерть в душі.

Я знаю Спартана. Його я вчила.
Скажіть йому, що вже московська сила,
Як повінь, Прикарпаття залила,
Всякає в нашу землю, як смола.

Вона заліпить вам серця та очі,
Не порятують вас глухі обочі,
Криївки, лази, бункери в землі –
Гробниці ваші темні та гнилі.

Скажіть йому, що треба відступати
Аж за ті гори, де живуть хорвати,
За Альп австрійських снігові хребти,
Щоб душу України зберегти.

Ми мусимо розбігтись, як євреї,
По всьому світі із землі своєї,
І повернутись аж тоді, коли
Повстануть за свободу всі хахли.

Потрібно жити! В окупанта-смока
Могутня паща, наче світ, широка,
Колись він здохне від пережертя…
Не помирайте! Бережіть життя!"

Не помирайте! Як це зрозуміти?
Чекати, доки вимруть всі совіти?
Навіщо ж нам життя святе й старе,
І невідомо ще, хто швидше вмре.

А той, хто жде ворожої кончини,
І не стає до зброї, сам загине,
Чекаючи, струхлявіє на пні,
Впаде, згниє в ждання свого багні.

А що ж то є життя, як не вмирання
І воскресіння на хресті страждання,
І щастя бути в ланці поколінь
Свого народу? То – вогонь, не тлінь!

Життя – то поклик духу, а не плоті,
А дух в огні живе, а не в болоті,
Неси ж вогонь і не згаси, бо вмреш,
І ворога ти не переживеш!

Так думав я в Іванівцях, над Прутом,
Побитий, наче материним прутом,
Словами вчительки. Я їх замкну,
Не передам ні слова Спартану.

А може, все ж таки є правди криха
У тому слові, мовленому стиха:
Не самогубством битися, а йти
Життя всіма шляхами до мети.

Та вчителька так гарно говорила,
Що я уздрів свого народу крила
Десь над землею – пір'я золоте,
Що з непокірного хребта росте.

Отож хоч був я в пильній настанові
Не передати й слова Спартанові,
Все розповів йому ще того ж дня,
А він сказав: "Не слухай! То – бридня!

Ми тільки там живі, де народились,
Де розмовляти й мислити навчились;
З чужої території й на мить
Держава наша в небо не злетить!

Ми – не орда! Ми – не мандрівні люди,
І на своїй землі ми не приблуди,
Ми – нація з корінням аж до дна
Космічного й пшеничного зерна.

Не відступати нам, а наступати,
Хай одпочинуть од смертей Карпати,
Не в гори, а на доли треба йти,
В криївки обернуть батьків хати.

Там дати бій, де нас не жде пайдьоша,
Де нас пригорне рідна пісня й ноша,
Земля запам'ятає нашу кров,
А ти – додому марш! Бувай – здоров!"

І я пішов. Я досі йду додому,
Несу життя свого столітню втому,
Скорботами пооране чоло,
Та не в своє – я йду в його село.

У Києві його я не зустріну,
Бо там будують іншу Україну,
Не ту, що він за неї вмер, не ту,
Не чисту, а фальшиво золоту.

В Іванівці заходжу з того боку,
З-за Пруту, де заходив того року,
Крізь ніч, коли, як постать маревна,
Я йшов по хліб для сотні Спартана.

Спартан стоїть на батьковім подвір'ї,
Погрозливий, як небо в хмарогір'ї,
Напнутий, наче безпомильний лук,
Син Юрія Михайло Москалюк.

Москалюки – то запорожців діти,
То східняки, що в галицькі повіти
Вселялись по Богдановій війні,
І так їх звали писарі дурні.

Якщо зі Сходу, значить – москвофіли,
А ті Москалюки в боях горіли,
Немов бікфордів шнур, несли вогонь
Назустріч ворогам і навдогонь.

Стоїть сотенний, а його держава
Така далекоглядна й величава
На нього дивиться, немов сліпа,
Хто він для неї, цей герой УПА?

Ніхто. Якась фігура в загорожі,
Одні минають, інші перехожі
Спиняються, та тільки земляки
В подвір'я йдуть, скидаючи шапки.

І я зайду в Москалюків господу,
Щоб чути бій останній за свободу,
І чую вже – підходить крадькома
Убивців України збройна тьма.

IV

Їх троє Там. Немає охорони.
Навкруг Іванівців – три батальйони.
Обруч залізний. Стогнучі вітри.
І сходить сонце чорне з-за гори.

Їх троє там. Дружина, ординарець,
Спартан побіля них, великий палець,
Та вже долоні збройної нема.
Зима надворі і в душі зима.

Не посковзнутися б на перехресті,
Де смерть стоїть, тяжка година честі
Найвищої в повстанському житті,
Де ти увесь на Божій видноті.

Нема вже куренів, нема вже сотень,
І кожен день – то смерті передодень,
І кожна ніч – палаюча блакить,
І знає він, що сонця вже не вздрить.

Їх троє там. Вони вже все почули,
Нема для них щита, нема затули,
Вони вже бачать, як до них у схов
Зайшов москаль, з їх родичем зайшов.

"Я – безоружен!" – він кричить з порога,
Втім згадує про матір і про Бога,
Пишається полковництвом своїм,
А далі так: "Давай, пагаварім!"

"Ти – вже в мішку, – він каже, – вийти з ями
Ти можеш з піднятими мозолями,
Там армія стоїть, плече в плече,
Від неї навіть вітер не втече.

Всі двері, всі городи й перелази,
Всі до твоїх сусідів темні лази,
Все перекрито. Йди, ступай надвір,
А хочеш – напиши якийсь папір…

Сам напиши – пора війну кінчати.
Вернутися до свого дитинчати,
Свою дружину вивести на світ,
Не жити норами, неначе кріт".

Він обіцяє працю Спартанові,
Життя щасливе в Києві чи Львові,
Свободу, гроші, злотні тереми,
Але ти здайся, руки підніми!

Спартан дослухав ті брехливі співи,
Перев'язав незряче око ліве,
Взяв Мазепинку – на чоло, свічу
Підняв, щоб мати ворога вочу.

І так сказав: "Не квапся, твоя мова
Мені незрозуміла. Неготова
Моя душа, дай помолитись їй,
І те, чого не знаєш, зрозумій.

Мого життя ти вбити неспроможен,
Бо кожна ніч моя, і день мій кожен,
І бій за Україну – десять літ –
То вічності моєї заповіт.

Покинь мене. Сховай свої принади,
Поклич до мене голову сільради!.."
І тішиться московщина тупа –
"Спартан здається! То кінець УПА!"

Сміється спорзне око московита,
Не відає, що сто разів розбита,
УПА воскресне сотий раз, як дух,
Що волею сповняє все навкруг.

А той Спартан – так само дух при зброї,
А ти, мерзо імперії гнилої,
Хоч сто разів його впіймай і вбий,
В душі народу буде він живий!..

Йде голова. То – не мішок макухи,
То – сотні тил – байбараки, кожухи,
Хліби, намети, ліки, бандажі –
Не йде, ведуть його "товариші".

Ведуть, пускають, вірять – буде згода,
В Кремлі на них чекає нагорода,
Подяка, ждуть найвищі ордени…
Переговори йдуть. Не доторкни!

А голова не скаже ані слова,
Допоки в грубці не згорять, як дрова,
Блокноти – сотень золотих живець
І спартанів хімічний олівець.

"Мій брате, – каже сотник, – тут загину,
Не вийду, не підніму стрілянину,
Бо хата батькова згорить дотла,
Загине через мене півсела.

Подбай за мою донечку Оксану,
Бо я не встану вже, і не догляну,
А хлопцям зрадника назви, дай знать –
То муж сестри моєї, то мій зять!"

Кінець. Та ні. Спартан сказав дружині:
"Виходь сама, покинь мене в цій скрині!"
І ті ж слова він джурі повторив,
Узяв хустину й свій "ТТ" накрив.

Молився він до образу розп'яття,
Що сам заніс в сумне своє безхаття.
З'явилась рідна мати перед ним,
Та не в сльозах, а з поглядом ясним.

"Мій Боже, йду я на останню битву,
Прийми ж Ти мою душу і молитву,
Даруй, що не в карпатському бору,
А дома, як господар, я помру.

Я добровільно смерть собі сподію,
Щоб знищити Москви дурну надію,
Що можна взяти воїна УПА,
Зігнути і купити, як раба".

Їх троє Там. І там стріляли тричі.
І в голови сільради на обличчі
З'явилось три морозяні сльози,
І я перехрестився три рази.

V

На цій землі, де все недостеменне,
Сотенний мій, Спартан прийшов до мене
– Ти кликав? – Ні! Не кликав наяву,
Та в спогадах про тебе я живу.

Тебе на зустріч сорок літ чекаю,
Думками, як долонями, торкаю,
Ти ж вирвав з рук моїх дитячих кріс,
З рук смерті вихопив мене й поніс

До матері земної й неземної,
Щоб я карався, та при іншій зброї…
Скажи мені, відкрий, чому Спартан,
Чому ти не Богдан, чому не Йван,

Чому не Залізняк, чому не Ґонта,
Чому наймення грецького архонта
Живе в тобі? Чому ж і те судьба,
Що ти любив повсталого раба?

Чому Спартан з Іванівців, з-над Пруту,
Хто вчив сприймати за народ спокуту,
Чийого духу в твому серці слід,
Чи в нім живе спартанець Леонід?

Чи ж ти ходив карпатськими горбами,
Мов Ґонта, із повстанцями-рабами,
Що їх збирала справедлива мста,
Але не всіх пекла жага свята
Вогнем національної ідеї;
Раби з дороги смертної своєї
Вертались нишком до дітей, дружин,
А знатні й мудрі йшли на вірний згин.

Не розчаруй, скажи мені, мій брате,
Що твої хлопці – то аристократи,
А не раби! Хай буде річ така:
"Ти воїн Спарти, а не Спартака!"

Сотенний усміхнувся: "Розумію.
Щебечеш дуже гарно, соловію,
Та на повстанця я зростав з раба,
В селі, де чулась лиш одна мольба –

До пана Хліба, і до пана Бога,
І до нагайки з владного чертога.
Мій рабський корінь аж тоді засох,
Як вивчив я напам'ять "Декалог".

Здобудеш волю або вмреш. Все просто,
Це ж не дев'ядесять чи дев'яносто,
Чого ніхто не знає до пуття;
У нас все просто – смерть або життя.

Ах, не питав би ти мене нічого!
Ми – люди, виростаєм од малого
До слова всеосяжного, як Бог,
Що в правді з'єднує часи епох.

Чи ж можу я Шевченка обминути,
Що освітив мого життя мінути,
Коли читав я "Мертвим і живим",
І присягав під стягом бойовим.

Ото була моя молитва іста,
Аристократа, націоналіста,
Що в Україну, зняту з розп'яття,
Вселити має дух свого життя,

Своєї крові струмування вперте,
То значить, він за неї має вмерти;
Спартан, чи Стус, однаково. Та все ж –
Лиш в імені своїм себе знайдеш.

Була пора, коли душа Франкова
Покликала до діла і до слова,
Клич з Термопілів я почув: "Прийди!"
І сформував я смертників ряди.

Не триста нас було, а тисяч триста,
На бій благословляла нас Пречиста,
Бо знала: слабші ми, та йдем "на ви"
Опроть Берліна і опроть Москви.

Знай, не було рабів побіля мене,
На смерть моє вояцтво сотворене,
З пайдьошниками йшло в кривавий тан,
І кожен мій стрілець – то був Спартан.

Ми йшли доріжками і без доріжин,
Ми брали Коршів, Іспас, Печеніжин,
І, гинучи за Прутом, за ріков,
Ми чули дзвони київських церков.

Ми перед боєм згадували Крути,
І своє серце, кулею проткнуте,
Ми чули, та не знали з бою втеч,
Я йшов попереду, як гострий меч.

Не відступав я ні на крок від строю –
І здобувати ішов не хліб, а зброю
Рабам, що тліли в попелах війни,
Як під дощем багаття восени.

Не пам'ятаю, де я був забитий,
А Леонід, мій дух несамовитий,
Старший посеред збройної мужви,
Наказував мені: "Вставай! Живи!"

І я вставав, і в ту тяжку хвилину,
Стрясаючи із себе з кров'ю глину,
На небі, де хмарин текла ріка,
Розп'ятого побачив Спартака.

І заздрив я йому. За ним юрбою
Збунтовані раби ішли до бою,
І гинули за хліба шмат, але ж
Нові й нові вставали натотеж.

Я знав, що раб, мов тютюну папушу,
Мене продасть, і я померти мушу
Від зради родича мого, раба,
Така моєї долі проклятьба.

Але в ту мить до мого серця ближче
Було не Термопільське бойовище,
А гайдамацька божевільна лють,
Що з нею Ґонти помирати йдуть".

VI

Сказав і зник. А я пішов шукати
Своїх стежок повстанських у Карпати,
І на горі під прапором я став,
І вчительку з Іванівців згадав.

Нам радила вона втекти за гори,
Сховатись од своєї непокори,
І жити довго без свого життя…
Що то було? Пророче напуття?

Ми не втекли, але в своїй державі
Сховалися, пропали, як іржаві
Старі знаряддя, лемеші й граблі,
І нами знову правлять москалі.

Стою ж я на Говерлі, бачу Київ,
Охоплений вузлами тлустих зміїв,
Удавами з кремлівського кубла,
Що пожирають все, що є, дотла.

Дивлюсь на рідне знамено, подерте
Хахлами з Харкова. Невже померти
Спартан повинен був за свій народ,
Від зайд московських гірший востокрот?

Спартане, це не твій народ, це – клони
Перевертнів із п'ятої колони;
Це наша рідна кров, але сліпа,
Знетямлена від молота й серпа.

Це – не народ, а немічні номади,
Без власної духовної команди,
Чужих завдань мертвотні служники,
Як дрони, безпілотні літаки.

Казала вчителька – й не доказала,
Що ми собі самі – біда й потала,
Шакали й люті пси – самі собі,
Конаючі в звірячій боротьбі.

Це ж ми, патріотичні малороси,
Книжок і книжечок плаксивих стоси,
Але як треба вийти гуртома,
За Україну встати, нас нема.

Ми – дикуни, манкурти із Європи,
Ми власних предків кров'ю змиті тропи
Знечистили, ми їх святі стежки
Перетворили в труйні смітники.

Ми – пересварені вожді й гетьмани,
Як подурілі від маріхуани,
Чи десять нас, чи три, чи тільки два –
Сичить між нами гадина жива.

Це ж ми берем встидливо нагороди,
Як втікачі з-під прапора свободи
Під стяги хахлашні, це ж ми – хахли
Малі, що до великих перейшли.

Великі там, де пишуться закони,
Де є дракони, зони та ікони,
Там, у рядах, що їх нічим не скрить,
Сто сорок вісім зрадників сидить.

Там плачуть за Москвою староперди,
За другу мову голосують смерди,
І рідну матір розіпнуть вони
За путінські медалі й ордени.

Хахли, брати мої, поріддя кляте,
Подібні ви до темного бидляти,
До іноходця, чи до битюга,
Що любить свист нагайки й батога.

Ви – з хомутів царя, ви – з колісниці
Імперії, і ваші писки ниці
Тепер біжать до запаху шлеї,
Бо ж ви бича – безсмертні холуї!

Та б'є година ваша вже остання,
Я вже не чую вашого іржання,
Тепер ви сичите, немов гюрза –
А що в моїх очах? То – не сльоза!

То кров, що пробивається до ока,
То моя віра скорбна і глибока,
То мій народ, прибитий до хреста,
То моя горда й вічна пієта.

Та я не вмру, я ще зійду з Говерли,
Бо Спартани живуть, вони не вмерли,
Щодня народжуються і ростуть,
Міцніє правди їхньої могуть.

А їхня правда – не лиш на сьогодні,
Вона, як сонце в голубій безодні,
Як зоряного неба вічний клич,
Як Спартанів нових мільйон облич!

Вересень 2013
Конча-Озерна, Гущанки, Львів

ЗНАЙ НАШИХ!

МИ ЇХ ЗДОЛАЛИ!

П'ятого жовтня Володимир Кличко у 12-раундовому поєдинку прогнозовано переміг росіянина Алєксандра Повєткіна, чотири рази відправивши його в нокдаун, у бою, який відбувся у Москві.

Не секрет, що для Росії поєдинок цей був подією політичною. Їй за всяку ціну потрібна була перемога Повєткіна, аби підтримати міф про нездоланність "русской сіли", який впродовж кількох місяців бравурно поширювали російські ЗМІ. Тріумф Повєткіна асоціювався б із іншою "непереможною" силою – путінською партією "Єдина Росія": саме її репрезентує боксер як депутат Курської міської думи. Москва добивалася, щоб поєдинок відбувся саме на її території. 23 мільйони 233 тисячі 330 доларів довелося викласти російському бізнесменові А.Рябінському за цей бій разом із платою за право провести його в Москві. Марно нагніталася ситуація вже напередодні поєдинку – і перешкодами, які навмисне створювали Джамалі під час її виходу на сцену для виконання Гімну України, і образливими вигуками на адресу українців. Мало того, росіяни так облаштували телетрансляцію, щоб глядачі біля телеекранів не змогли, як належить, помітити безліч синьо-жовтих прапорів у 14-тисячному залі "Олімпійського" та не почули гучного виконання українського Гімну нашими численними співвітчизниками, що були того вечора на трибунах.

Увесь останній місяць російські ЗМІ щодня поширювали "прогноз" місцевих експертів та екс-суперників Кличка, що росіянин зможе побити українця, що він його нокаутує. Лише сам Володимир Кличко перед поєдинком був небагатослівний і казав, що все покаже ринг. Повєткін також багато не став балакати, лише зазначав, що готовий до бою і до перемоги.

Сам поєдинок вийшов таким, як про нього казали напередодні фахівці боксу. Кличко боксував, як професор, а Повєткіну не вдалося нічого придумати проти лівого прямого від українця та його захисту в клінчах. Кличко провів усю 12-раундову дистанцію, як за конспектом, і не дав своєму супернику потрясти себе ударом. Не допоміг росіянину і тренер Тайсона.

У другому раунді Кличко тикнув лівою "русского вітязя", і той вперше побував у нокдауні. Сьомий раунд міг стати для нього кінцем славної історії. На початку раунду Кличко двічі пробиває Повєткіна і відштовхнув його, росіянин падає, і суддя фіксує нокдаун. У цьому ж раунді Кличко ще двічі відправляє свого суперника в нокдаун, і Повєткін знову зблизився з підлогою рингу, але рефері бій не зупинив, а Володимир не добив свого опонента.У восьмому раунді Кличко не пішов добивати Повєткіна, а методично раз за разом втикав у голову росіянина удари. Аж Нікіта Міхалков зронив сльозу, горюючи над невдачею"вітязя".

Усі троє суддів виставили оцінки 119:104 на користь Володимира Кличка. Російські трибуни його грубо освистали під час нагородження. Коли Кличко вирішив подякувати уболівальникам за підтримку, його хамовито заглушили улюканнями. Втім, чого не зробиш від безсилої люті. Такою світ побачив Росію, яку ми побили. На її тлі поведінка інтелігентного Володимира виглядала особливо шляхетно.

Ну, а Україна тріумфувала. Пишалася Володимиром Кличком. Розділяла разом з ним його успіх. Поєдинок завершився. Ми їх побили!!!

...Олександр Поветкін спочатку начебто хотів матч-реваншу із Кличком. Та оговтавшись і тверезо зваживши можливості, схоже, передумав, бо тепер уже заявив про намір оскаржити суддівський вердикт щодо поєдинку.

Невдачі, схоже, супроводжуватимуть Росію в найближчому майбутньому. Як кажуть наближені до астрології люди, дуже тривожний знак для неї – кількаразове згасання олімпійського вогню в знакових для Росії місцях. Утім, якщо вогонь згасає коло поховань диктаторів, то чи не символізує це у скорому часі остаточний крах найжорстокішої у світі імперії зла?

За матеріалами ЗМІ
О.ДМИТРЕНКО

ЛЬВІВЩИНА

Жертвам Голокосту

У містечку Рава-Руська (Львівська область) будують меморіал загиблим у роки Другої світової війни євреям. Проект реалізують за підтримки німецького уряду та ініціативи Берлінського офісу Американського єврейського комітету.

Меморіал у Рава-Руській облаштовують на місці, де в роки німецької окупації було вбито п'ять тисяч євреїв, у тому числі жінок, дітей і літніх людей. Більшість із них були мешканцями Рава-Руського ґетто, а також утікачами з потягів, що везли євреїв у табір смерті у Белжець (нині територія Польщі).

У радянський час землю звідти вивозили на дороги. Поруч із планованим меморіалом пам'яті розташовано єврейський цвинтар, де збереглися старі плити. Тут зведуть стіну пам'яті.

"Цих людей вбили, нікого не ховали, всіх просто закинули в спільну могилу, – зазначив представник комітету Моріс Ґерфшт. – Коли ми сюди приїхали, то кістки були скрізь. Було дуже боляче на це дивитись, бо, за єврейським законом, душа неспокійна, коли її тіло неспокійне", – каже Моріс Ґерфшт.

За даними дослідників, загалом у Раві-Руській нацисти вбили близько 17 тисяч євреїв.

До війни більшість мешканців містечка складали євреї. Після німецької окупації корінних жителів майже не залишилось, а з 6 тисяч євреїв у місті вижили близько 20 осіб, яких переховали місцеві жителі, ризикуючи власним життям.

Меморіали облаштують ще на чотирьох місцях масового розстрілу євреїв

Мер Рава-Руської Ірина Верещук наголосила, що трагедія євреїв, які жили у місті, творили його атмосферу, це важлива історія міста, про яку потрібно пам'ятати і пошанувати загиблих, турбуватись про місце їхнього поховання.

До кінця осені цього року меморіал планують повністю збудувати, а вже навесні відкрити. У рамках "Програми облаштування місць масового розстрілу євреїв під час Другої Світової війни у гідні місця пам'яті" наступного року буде пошановано ще чотири таких місця в Україні.

"ІП"

НАШОГО ЦВІТУ ПО ВСЬОМУ СВІТУ

АКЦІЯ "ВІСЛА" – РЕВЕРС!

По закінченню Другої світової війни, при розподілі Європи, Совєтський Союз віддав під окупацію Польщі споконвічні українські землі. Для повноцінного переділу територій двома комуністичними режимами – польським та совєтським – була придумана так звана акція "Вісла". Суть цієї акції полягала в тому, що влада цих двох країн симоліць виселяла місцеве українське населення з окупованих територій Перемишлянщини, Любачівщини, Холмщини, Лемківщини та Підляшшя. Совєтська влада також насильно виселяла поляків зі споконвічних українських земель, які в силу певних історичних обставин були окуповані Польщею упродовж XV – XIXст. В той же час велику частину українців насильно виселила польська влада до Совєтського Союзу, але не менша частина була переселена в середину Польщі.

Після революційних реформ у Польщі наприкінці вісімдесятих років XX ст. та відмови від комуністичого режиму були прийняті закони, які визнали протиправною акцію "Вісла" та дозволили українцям, які були насильно виселені до середини країни, повертатися на рідні українські землі.

Світовий досвід доводить, що при великому тиску окупаційного режиму на будь-яку націю (зокрема, українську) – нація згуртовується та ідентифікується. Попри те, що українці прижилися на насильних поселеннях, значна частина людей повернулася на рідні землі: Перемишлянщину, Холмщину, Любашівщину, Лемківщину та Підляшшя. Так, у Перемишль за цей час повернулось понад 20 відсотків насильно виселених українських родин. Ще наприкінці вісімдесятих років польська влада видала закон, який забороняв мешканцям окупованих українських земель називати себе українцями. Це законодавство зобов'язувало населення визначати себе не інакше, як русинами. При вступі до Євросоюзу польська влада пішла на суттєві поступки для національних меншин (точніше, для поневолених українців). Зокрема, в Перемишлі влада дозволила українцям зареєструвати українську громаду, надала для її існування в центрі міста триповерховий будинок. У Перемишлі діють три українських церковних конфесії – Українська Греко-Католицька Церква, Українська Православна Церква, Українська Церква Братів Васеліан. Доречно зазначити, що офіційно зареєстрованих членів Української громади в Перемишлі понад п'ять тисяч.

Польська влада на початку дев'яностих років відродила єдину в Польщі українську школу № 17 імені Маркіяна Шашкевича, яка діє вже понад двісті років. Нині польська влада повністю фінансує діяльність освітянського процесу.

Директором школи від 2000 року працює магістр Петро Піпка, який є активістом Української громади Перемишля. Це – людина високої національної свідомості. Він щиро вболіває за долю не лише маленької української громади, а й за подальшу долю всієї неньки-України. Школа – це одне з місць, де збирається українська молодь. Тож у цьому невеличкому освітянському осередкові зібрався національно свідомий вчительський колектив, який докладає всіх зусиль для пропагування української ідеї серед молоді. У школі діють театральний, музичний, історичний, географічний та багато інших гуртків. Молодь залюбки відвідує такі молодіжні українські колективи, як Ансамбль народних інструментів, Вокальне тріо "Трояндu", Молодіжний хор імені М.Вербицького, Тріо бандуристів… У цих гуртках молодь посилено вивчає на рідній мові українську історію та географію, українську музичну творчість та художню літературу, особливо драматургію. Гуртківці, особливо з української самодіяльності, досягають величезних успіхів: вони неодноразово виступали з гастролями і в регіонах Польщі, де згуртовані українські громади, і в Україні.

Перемишль – це одне з небагатьох місць, де польська влада дозволила згуртуватись українцям на польських землях. Адже на Любачівщині до цього часу поляки прозивають українців русинами, а місцева влада не дозволила українцям, які повернулися, ні організуватися в громаду, ні відкрити українську школу. Щоправда, влада (побоялася, мабуть, гніву Господнього) дала дозвіл на діяльність Української Греко-Католицької Церкви.

Невелика частина поляків, котра була заселена в 1946 році в будинки виселених українців, у пошуках кращого життя виїхала до Європи. Багато виселених на захід Польщі українців повертаються до Любачева у свої покинуті домівки, до рідної батьківської землі. Проте все ж стоять поодиноко осиротілі будинки, які польська влада незаконно відібрала під час операції "Вісла".

Вікова історія побудови Української Держави доводить: попри те, що українську націю намагались знищити десятки поневолювачів (починаючи з татаро-монгольського іга, закінчуючи польськими панами, російськими самодержавцями та комуністичними окупантами), її ніколи нікому не зламати. Завдяки таким представникам української діаспори, як українці Перемишля, не розірветься зв'язок з рідною Україною.

Сподіваємося, що відновиться історична справедливість, і з Божою поміччю всі українські виселенці обов'язково повернуться на свою споконвічну Батьківщину, а українські державні кордони обіймуть воєдино історичні терени України. І жодні ворожі операції, на кштал "Вісла", ніколи цьому не завадять.

Ігор ШВЕЦЬ

Видавець Конгрес Українських Націоналістів
Засновник та шеф-редактор Степан Брацюнь
Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Ярослав Радевич-Винницький.

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08 e-mail: nacija@ukr.net
Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.
Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26008013932801 у філії "Центральне регіональне управління ВАТ "Банк "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.
Газету видрукувано у ТОВ "Поліграфічна компанія "Інтерекспресдрук"
Замовлення №
Наклад 14 000 прим.
Ціна договірна

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9